Nr. 117 (6192)Cz. WARSZAWA, NIEDZIELA 14 KWIETNIA 1935 r. Rok XL.

NIECH ŻYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOŚCIAŃSKI

REDAKCJA przyjmuje interesantów od 1 1 pół do 3-ej po południu.
Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada.
ADMINISTRACJA czynna od 9—6 bez przerwy, w soboty do 3 popoł.
KASA czynna od 12 do 2-ej

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

ROBOTNIK

CENTRALNY ORGAN P.P.S.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

Wydawca: Rada Naczelna P. P. S.

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7
REDAKCJA — tel. 5.06-70
DYREKCJA — 2.20—13
ADMINISTRACJA — 5-13-80
DRUKARNIA — 2.76-43
KONTO CZEKOWE W P.K.O. 175

Cena numeru 20 groszy

Warunki prenumeraty: w Warszawie z odnoszeniem miesięcznie zł. 5.40 bez odnoszenia zł. 4.70, na prowincji miesięcznie zł. 5.40, zagranicą zł. 8.—.Za zmianę adresu 50 gr.
Ceny ogłoszeń: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne gr. 40, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie. Ogłoszenia tabelaryczne 50 o proc. drożej. Układ ogłoszeń tekstowych i zwyczajnych 5-cioszpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada

Stresa a Niemcy

Gdyśmy niedawno, po wizycie min. Edena, rozważali stanowisko Polski wobec Niemiec, oświadczyliśmy że jeżeli Niemcy nie zmienią swej postawy, to z konieczności nastąpi okrążenie Niemiec.

I w Stresie na to okrążenie zanosiło się.

Przedewszystkiem — na okrążenie — dyplomatyczne. Przedmiotem obrad w Stresie była sprawa bezpieczeństwa Europy. Francja, Włochy, Z. S. S. R., „Mała Ententa" — upatrują bezpieczeństwo w szeregu paktów, jak pakt środkowo - europejski, wschodni i naddunajski, wiążących się w system powszechnego bezpieczeństwa. Pakty te różniłyby się co do treści; np. pakt środkowo - europejski przewiduje pomoc zbrojną tylko dla Austrji, podczas gdy pakt wschodni ma być paktem wzajemnej pomocy wszystkich jego uczestników. Ale razem biorąc, pakty te miałyby — łącznie z układem locarneńskim — stanowić system bezpieczeństwa na lądzie europejskim i obowiązywać w ramach Ligi Narodów. Anglja nie jest zasadniczo przeciwna tym paktom, ale nie chce sama wziąć udziału w nowych paktach i pragnie, by nie były one skierowane przeciw Niemcom, by nie „okrążały" nikogo.

Ale to pragnienie może się urzeczywistnić tylko wówczas, jeżeli Niemcy nie będą stały na uboczu i wrócą do Ligi, na co specjalny nacisk kładzie właśnie Anglja. W przeciwnym razie wszelkie pakty, zawarte bez Niemiec, zwrócą się przeciw Niemcom. Dlatego przedstawiciele Anglji na konferencji w Stresie mieli zadanie trudne. Tym razem bowiem Włochy nie stanęły po stronie Anglji, lecz Francji, i rola Anglji polegała na tem, by nie dopuścić do radykalnych posunięć i nie zamknąć Niemcom drogi do nowych konferencyj; Anglja stała się właśnie pośredniczką, a nie Włochy, jak przypuszczano przed konferencją. Nie zmienia to wszakże faktu, że każdy wynik konferencji w Stresie — bez względu na jego charakter kompromisowy i stopień kompromisowości — byłby wymierzony przeciw Niemcom. Na to Anglja nic poradzić nie może.

Ale oprócz tego dyplomatycznego okrężenia, nastąpiło w przededniu Stresy donioślejsze okrążenie w postaci układu francusko - sowieckiego. Jest to układ wzajemnej pomocy, czyli jakby część paktu wschodniego, do którego — według projektu Francji i Rosji — miałaby należeć także Francja. Dokładny tekst układu nie jest dotąd znany. Wiadomo tylko że go uzgodniono z Rządem angielskim w Stresie, który dopiął tego, że układ mieści się w ramach paktu Ligi Narodów, z jednem wszakże zastrzeżeniem, co do którego nie nastąpiło jeszcze porozumienie.

Art. 16 paktu Ligi Narodów przewiduje, że Rada Ligi może zalecić odpowiednie zarządzenia wojskowe przeciw państwu napastującemu, ale to zalecenie nie ma charakteru przymusu. Układ francusko - sowiecki natomiast nakłada na obie strony przymus udzielenia pomocy wzajemnej. Zalecenie to musi uzyskać jednomyślność Rady Ligi, co w wysokim stopniu osłabia, albo nawet niweczy znaczenie układu, jeżeli bowiem Niemcy wrócą do Ligi, to także od ich zgody zależałoby, czy Francja i Rosja mogłyby przyjść wzajemnie z pomocą — przeciw Niemcom. W tej właśnie sprawie toczą się jeszcze rokowania. Jeżeli dojdzie do porozumienia i jeżeli za układem francusko-sowieckim przyjdą inne, to — rzecz jasna — Niemcy byłyby okrążone nie tylko dyplomatycznie, ale **gęstym pierścieniem zbrojnym.**

Hitler zorjentował się wlot, że Stresa nie wróży mu nic dobrego i cofnął się ze swego nieprzejednanego stanowiska. Uczynił to jeszcze przed zebraniem się Rady Ligi Narodów 15-go b. m., które wprawdzie — jak wynika z depesz — nie będzie już **karało** Niemiec za złamanie Traktatu Wersalskiego, lecz ma tylko obmyślić środki, by... w przyszłości nie łamano jednostronnie traktatów — ale, uprzedzając posiedzenie genewskie, Hitler zgóry osłabia nawet platoniczny efekt jego uchwały.

Nie wdając się narazie w ocenę ustępstwa Hitlera, stwierdzić trzeba, że „niezłomność" hitleryzmu **mięknie przed każdym objawem siły** Utwierdza to jeszcze raz w przekonaniu, które stale głosimy, że dzisiaj można jeszcze poskromić wyuzdany apetyt hitleryzmu i jego zapędy zaborcze. Jutro może być zapóźno.

Narazie Hitler manewrem swym tylko wygrywa. Rozpoczną się nowe konferencje, może już z udziałem Niemiec; mogą nastąpić tarcia i nieporozumienia wśród innych państw, a zwłaszcza mocarstw, mogą być unieszkodliwione niebezpieczne dla Niemiec sojusze i t. d.

A tymczasem Niemcy dalej będą się zbroiły. Bo o zbrojeniach Niemiec już się przestało mówić. O rozbrojeniu już dawno zapomniano. A co są warte wszelkie pakty, jeżeli wyścig zbrojny trwa dalej i jeżeli pewnego dnia huk armat może przekreślić wszystek pracowity dorobek paktowy?!

(jmb.).

Komunikat
Wydawnictwa 1-o Majowe

Sekretarjat Generalny C.K.W. P.P.S. przygotował na dzień 1-go Maja następujące wydawnictwa:

1) Z WALKI I PRACY. Zbiór wierszy i deklamacyj robotniczych, 159 stron Cena 10 gr. za egz.
2) „ŚMIERĆ OKRZEI". Dramat w 6 odsłonach. Cena 50 gr. za egz.
3) „MONTWIŁŁ". Sztuka w 8 obrazach z czasów carskich. Cena 50 gr. za egz.
4) PIEŚNI REWOLUCYJNE Z NUTAMI — na cztery głosy na chór mieszany. 1) Czerwony Sztandar, 2) Na barykady, 3) Warszawianka, 4) Gdy naród do boju, 5) Pieśń Pracy. Cena 50 gr. za egz
5) MIĘDZYNARODÓWKA — partytura na orkiestrę dętą. Cena 4 zł. za egz.
6) POCZTÓWKI Z PIEŚNIAMI REWOLUCYJNEMI. 1) Czerwony Sztandar, 2) Na barykady, 3) Warszawianka, 4) Międzynarodówka, 5) Gdy naród do boju. Cena za 100 sztuk — zł. 5.
7) „CHŁOPSKA PRAWDA" — numer 1-o Majowy. Cena 10 gr. za egz.
8) AFISZE 1-O MAJOWE — KOLOROWE. Rozmiar 70 cm. × 50 cm. Afisz tegoroczny. Cena 15 gr. za egz.

Ceny wszystkich wydawnictw są policzone wraz z wysyłką. Zamówienia, wraz z gotówką, należy niezwłocznie nadsyłać do Sekretarjatu Generalnego C.K.W.— Warszawa, ul. Warecka 7. Konto czekowe PKO. Nr. 3174.

Nadto na dzień 1-go Maja wyjdzie specjalny numer „Tygodnia Robotnika" — w cenie 10 gr. za egz. Zamówienia na „Tydzień Robotnika" należy, wraz z gotówką, bezpośrednio nadsyłać na adres administracji „Tygodnia" — Warszawa, ul. Warecka 7.

SEKRETARJAT GENERALNY C.K.W. P.P.S.

Konferencja w Stresie

Manewry Hitlera
„Trzecia" Rzesza i Pakt Wschodni

W piątek późnym wieczorem nadeszła do Warszawy ze Stresy sensacyjna wiadomość, że Rząd Hitlera zgłosił — pod naciskiem Wielkiej Brytanji — akces do koncepcji Paktu Wschodniego.

Pierwsze informacje, podane przez nas w części nakładu wczorajszego, okazały się, jak zwykle bywa w takich wypadkach, nieco przesadzone.

W istocie rzeczy:

1) Hitler wyraził zgodę zasadniczą na powszechny „wschodni" pakt o nieagresji;

2) Hitler oświadczył, że nie będzie się sprzeciwiał temu, by uczestnicy takiego powszechnego paktu o nieagresji zawarli ponadto ze sobą OSOBNY pakt o wzajemnej pomocy na wypadek napaści na któregoś z uczestników paktu;

3) w tym drugim ewentualnym pakcie „Trzecia" Rzesza nie wzięłaby już udziału.

Jest to niewątpliwie REJTERADA „Trzeciej" Rzeszy, które zgadza się teraz na WIELOSTRONNĄ — nie tylko DWUSTRONNĄ — umowę o nieagresji: nie jest to wszakże przyjęcie poprzedniej FRANCUSKO - SOWIECKIEJ koncepcji Paktu Wschodniego.

***

Ocenę ogólną polityki „Trzeciej" Rzeszy wobec Stresy dajemy w artykule wstępnym.

HISTORJA DECYZJI NIEMIEC.

Z wiadomości, otrzymanych w Londynie z kół delegacji brytyjskiej w Stresie wynika, że sprecyzowanie stanowiska Niemiec odbyło się w sposób następujący.

Po sprawozdaniu o rozmowach berlinskich, złożonem na konferencji przez Simona, gdy zapytano w toku dyskusji, czy Hitler definitywnie odrzuca wszelką formę Paktu Wschodniego, nawet, o ile podstawą jego jest powszechny pakt o nieagresji, a pakty wzajemnej pomocy stanowią w nim tylko nadbudówkę o charakterze opcjonalnym, Simon odpowiedział, że Hitler zajął wobec takich sugestyj stanowisko negatywne, nazywając tego rodzaju plany niebezpiecznemi i ujemnemi. Po dalszych konsultacjach zdecydowano jednak, aby Simon ponownie zwrócił się do Niemiec, żądając wyraźnej odpowiedzi, czy Niemcy tego rodzaju propozycję odrzucają, czy też gotowe byłyby się do niej przyłączyć. Telegram tego rodzaju wysłany został przez Simona do Berlina. Brytyjski charge d'affaires w Berlinie Newton wezwany został do min. Neuratha, który mu oświadczył, że Niemcy zgadzają się na projekt powszechnego paktu o nieagresji z zastrzeżeniem dla tych państw, które tego pragną, prawa zaciągania między sobą specjalnych zobowiązań wzajemnej pomocy pod warunkiem, że będą to dokumenty oddzielne. Z odpowiedzi niemieckiej, jak również z obrad, prowadzonych w tej mierze w Stresie, nie wynika jeszcze jasno, czy pakt o nieagresji i dopuszczalne dla jego sygnatarjuszy odrębne pakty wzajemnej pomocy będą miały charakter regjonalny i dotyczyć mają tylko wschodniej Europy, czy też będą one posiadały charakter bardziej ogólny i będą otwarte dla wszystkich państw europejskich. W każdym razie w kołach delegacji brytyjskiej przywiązują do decyzji Niemiec wielkie znaczenie i przypuszczają, że stanowisko Niemiec wywrze bardzo korzystny skutek na dalszy bieg rokowań międzynarodowych. Wpływ posunięcia Niemiec widoczny już jest na postanowieniach, powziętych w Stresie co do planu działania w poniedziałek w Genewie. Mocarstwa ułożyć się miały rzekomo co do tego, że rezolucja, potępiająca naruszenie przez Niemcy postanowień Traktatu Wersalskiego będzie bardziej ogólna i że konkluzją jej będzie propozycja powołania do życia specjalnego komitetu Rady Ligi Narodów dla rozpatrzenia środków, jakie Liga Narodów może przedsięwziąć celem niedopuszczenia do naruszania postanowień międzynarodowych

Obrona Austrji

Z innych spraw, omawianych w Stresie, podkreślić należy, że w sprawie paktu austrjackiego Wielka Brytanja udzieliła Francji i Włochom carte blanche zredagowania stosownej formuły nieingerencji w sprawy austrjackie z tem, że formuła ta zostanie przed definitywnem wprowadzeniem jej do ewentualnego paktu przedstawioną Hitlerowi dla uzyskania w razie możliwości jego zgody. Na wypadek odrzucenia jej przez Hitlera, Wielka Brytanja nie zgłosi zastrzeżeń, aby pakt austrjacki wszedł jednak w życie, ograniczając zresztą swój własny udział do roli tylko konsultatywnej.

Dalsze plany

Zdecydowano również, aby w sprawie ewentualnej konwencji lotniczej mocarstw locarneńskich odbywały się dalsze rozmowy wyjaśniające, zwłaszcza co do wzajemnego stosunku Wielkiej Brytanji i Włoch w takim pakcie. Co do widoków ewentualnej dalszej konferencji mocarstw z udziałem Niemiec, ZSSR. i Polski, żadne decyzje jeszcze nie zapadły Uważanem jest jednak naogół za prawdopodobne, że konferencja taka dojdzie do skutku, aby ustalić podstawy ewentualnego paktu o nieagresji i ustalić stosunek między tym zasadniczym paktem o nieagresji a odrębnemi paktami wzajemnej pomocy. Spodziewane jest, że konferencja taka zebrałaby się w Londynie. (PAT).

Włochy i Abisynja

Według wiadomości ze Stresy, doprowadzono w toku narad do ważnej uchwały w sprawie Abisynji. Spór włosko - abisyński zostanie rzekomo przekazany specjalnej komisji konsyljacyjnej, w skład które weść ma po dwóch członków ze strony Rządu włoskiego i abisyńskiego. Komisja szczegółowo rozpatrzyć ma tematy sporu. (PAT).

Galowy obiad

W piątek wieczorem w hotelu wysp boromejskich Mussolini wydał galowy obiad, w którym wzięli udział wszyscy członkowie konferencji oraz liczni przedstawiciele włoskich sfer politycznych i towarzyskich. (PAT).

Życie rzeczywiste

Siedmiu antyfaszystów z Trjestu sąd skazał na kary więzienia od 4 do 7 lat. (PAT).)

Dziś o g. 10 m. 30 r. w sali „Ateneum" (Czerwonego Krzyża 20) MŁODZI TUROWCY, CZERWONI HARCERZE, SPORTOWCY, AKADEMICY - SOCJALIŚCI, DZIECI ROBOTNICZE WARSZAWY zbierają się pod hasłem:

Wszystkie siły oddamy P.P.S.

Na zebraniu nastąpi przekazanie młodych sił — naszej Partji, przekazanie sztandaru, będą przemówienia i część artystyczna.

Nowe konferencje wielkich mocarstw

Agencja Reutera donosi ze Stresy: acz kolwiek żadnej ostatecznej uchwały jeszcze nie powzięto, koła urzędowe potwierdzają, że możliwe jest zwołanie drugiej konferencji wielkich mocarstw w Rzymie w najbliższej przyszłości. W. Brytanja, Francja, Włochy, jak sądzą, potwierdzą swe stanowisko, iż nie będą tolerować ingerencji zzewnątrz do spraw austrjackich.

Umowa Francji, Włoch i W. Brytanji o tem, aby przyznać Austrji, Węgrom i Bułgarji prawo do zwiększenia zbrojeń jak sądzą, nastąpi wkrótce.

***

Agencja Havasa donosi ze Stresy: na konferencji postanowiono, że mocarstwa zainteresowane w Pakcie Naddunajskim zbiorą się w Rzymie dnia 20 maja. Na konferencję tę będą zaproszone: Niemcy, Austrja, Czechosłowacja, Jugosławja, Francja, Polska, Rumunja, Węgry i Włochy. (PAT).

INNE DEPESZE NA STR. 2-ej i 4-ej.

Dookoła Stresy

Prasa europejska o przebiegu dnia piątkowego

Londyn zachwycony „sobą samym

Cała prasa angielska omawia wyniki piątkowego dnia w Stresie. Korespondent specjalny „Daily Mail", Ward Price zaznacza, że odpowiedź niemiecka na zapytanie Simona jest najważniejszem wydarzeniem dnia. Publicysta sądzi, że grunt dla nowej wielkiej konferencji międzynarodowej został przygotowany. Delegaci angielscy usiłowali wpłynąć na złagodzenie tekstu wniosku francuskiego do Ligi Narodów, aby nie ranić ambicji Niemiec i umożliwić im powrót do Genewy.

Korespondent dyplomatyczny „Daily Herald" uważa, że został osiągnięty znaczny postęp na drodze realizacji celów, przyświecających komunikatowi londyńskiemu z dnia 3 lutego. Ten sam dziennik w artykule wstępnym zaznacza, że konferencja w Stresie doprowadziła do pomyślnych rezultatów. Sprawa kolektywnego systemu bezpieczeństwa została ruszona z martwego punktu. Rząd angielski odegrał niezwykle owocną rolę w osiągnięciu porozumienia.

Dyplomatyczny korespondent „Daily Telegraph" odnosi się sceptycznie do odpowiedzi niemieckiej i uważa, że nie stanowi ona istotnego postępu. Celem polityki angielskiej jest doprowadzenie do powrotu Niemiec do Genewy i zawarcie konwencji o ograniczeniu zbrojeń.

Inne dzienniki podkreślają zgodnie, że pomiędzy Londynem a Berlinem będzie odbywała się wymiana zdań. Pogłoski o możliwości zwołania nowej konferencji z udziałem państw zainteresowanych bezpośrednio w organizacji bezpieczeństwa na wschodzie, przybierają na sile. (ATE).

„WSPANIAŁE ODOSOBNIENIE".

Szereg dziennników notuje pogłoskę o nieporozumieniach w łonie gabinetu angielskiego na tle polityki zagranicznej.

Organ liberalny „News Chronicle" zaznacza, że nieporozumienia te posiadają poważny charakter, Kilku członków gabinetu stoi na stanowisku, że Anglia musi ograniczyć do minimum swe zobowiązania na kontynencie Europy, i odgrywać jedynie rolę objektywnego pośrednika.

Korespondent dyplomatyczny „Morning Post" zaznacza, że deklaracja delegacji angielskiej w Stresie nie spotkała się z całkowitem uznaniem członków gabinetu, którzy pozostali w Londynie.

„Daily Express" i „Daily Herald" zaznaczają, że pogłoski o rozdźwiękach wśród gabinetu są przesadzone. W istocie nie chodzi tu o nieporozumienia o charakterze zasadniczym, lecz raczej o różnice zdań w sprawach taktyki.

Prasa podaje mowę, wygłoszoną przez sekretarza stanu dla kolonij sir Philipa Cunlifffe Listera w Cambridge. W mowie tej minister wypowiedział się przeciwko rozszerzeniu zobowiązań angielskich w Europie. (ATE).

We Francji — zdania podzielone

Dzienniki francuskie podkreślają, że przedstawiciele Anglji, Francji i Włoch osiągnęli zasadnicze porozumienie w sprawie Austrji. Niepodległość Austrji będzie zagwarantowana w drodze ogólnego paktu państw Europy Środkowej, oraz Francji i Włoch. Według wszelkiego prawdopodobieństwa zostanie zwołana specjalna konferencja dla omówienia szczegółów zamierzonego paktu.

Ostatnie oświadczenie Niemiec wywołało żywy oddźwięk w dziennikach paryskich. „Journal" mówi o nowym manewrze ze strony Niemiec. „Figaro' stoi na stanowisku, że nowa orjentacja Niemiec wyjaśniła sytuację i ułatwi dojście do skutku kolektywnej organizacji pokoju. „Ordre" zaznacza, że wystąpienie Niemiec przyczyniło się do powodzenia konferencji w Stresie. „Petit Journal" w korespondencji własnej ze Stresy donosi, że zwołanie konferencji w Londynie z udziałem Wielkiej Brytanji, Francji, Włoch, Niemiec, Polski i ZSSR. wydaje się wysoce prawdopodobnem.

„Echo de Paris" wyraża niezadowolenie z kompromisu w sprawie skargi francuskiej w Genewie, i podkreśla, że Rząd francuski stracił zbyt wiele czasu na różne rokowania i rozmowy. (ATE).

Komentarze prasy włoskiej

Prasa włoska przypisuje decyzji Rządu Rzeszy w sprawie przyłączenia się do wschodnio - europejskiego paktu nieagresji, duże znaczenie.

„Messagero" stwierdza, że oświadczenie niemieckie stworzyło nową sytuację. Kwestja Paktu Wschodniego stanowiła dotychczas najważniejszą przeszkodę dla porozumienia się mocarstw w sprawie stworzenia skutecznego systemu pokoju. Przeszkoda ta nie została wprawdzie jeszcze pokonana, straciła jednakże wiele z dotychczasowej swej trudności.

„Popolo di Roma" podkreśla w doniesieniu swego korespondenta ze Stresy, że przed zajęciem definitywnego stanowiska wobec ostatniej decyzji Niemiec, **należy poznać dokładnie cele i pobudki, któremi kierował się Rząd Rzeszy, wysuwając możliwość przystąpienia Niemiec do paktu nieagresji,** obejmującego Europę Wschodnią.

Fortuna frontem ku przemysłowi

Zagłębie Borysławskie należy do najbardziej uprzywilejowanych dzielnic kraju. Bogactwa naturalne stanowią podstawę dobrobytu mieszkańców tej dzielnicy, a i Fortuna nie zapomina o niej, gdyż w każdej niemal klasie Loterji Państwowej darzy ją dużemi wygranemi. W jednej tylko czwartej klasie poprzedniej loterji w zagłębiu naftowem dzielono się dwiema wygranemi po 50.000 zł., które padły na n-ry 124.656 i 176.554, a przedtem jeszcze w III klasie 30-ej loterji drohobyczanie wygrali 300.000 zł. na nr. 56.439.

I wczoraj, jako w ostatnim dniu ciągnienia III-ej klasy 100.000 zł. padło na nr. 168759, sprzedany za pośrednictwem urzędu pocztowego w Drohobyczu trzem pracownikom firm naftowych, pp. P. D., S. N. i J. B. Czwartą ćwiartkę nabyło grono funkcjonarjuszów poczty dworcowej.

Jako ciekawy szczegół podkreślić należy, iż na nr. 168759 w poprzedniej klasie padła wygrana 50 zł. Nietylko nie przeszkodziło to wygraniu następnie stu tysięcy złotych, ale ułatwiło graczom zadanie o tyle, że dalsza gra nic już ich nie kosztowała. W tym fakcie przejawiły się jaskrawo dodatnie strony wygranych 50-złotowych.

Zresztą tym razem wogóle Fortuna zwróciła się „frontem do przemysłu". Drugie 100.00 zł. padło bowiem na los nr. 62487, zakupiony przez pracownika jednej z firm manufakturowych w Łodzi, p. M. Neumana, oraz grono jego najbliższych przyjaciół; trzecia zaś stutysięczna wygrana przypadła mieszkańcom znanej osady fabrycznej, Ostrowca Kieleckiego, na nr. 134.862. Są to pp. R. J. fryzjer, F. L. księgowy, P. J. robotnik i H. K. drobny kupiec.

Łódź otrzymała nadto 50.000 zł., które padły na nr. 173.232. Drugą wygraną 50.000 zł. podzielą się właściciele losu nr. 99.463, zamieszkali w Krakowie.

W ten sposób zakończona została III klasa 32-ej loterji. W dniu 6 maja rozpocznie się ciągnienie klasy IV-ej, poczem wkroczymy w loterję 33-ą, której plan, jak wiadomo, przewiduje wielką niespodziankę dla graczy, w postaci bezpłatnego dodatkowego ciągnienia gwiazdkowego.

Znowu zamordowano emigranta niemieckiego

„Paris-Midi" donosi, iż policja szwajcarska prowadzi dochodzenie w sprawie tajemniczego zaginięcia emigranta niemieckiego Mendelsohna, zamieszkałego w Asconie. Istnieje przpuszczenie, iż został on zamordowany. Zbrodnia prawdopodobnie została popełniona podczas pobytu w Asconie Wesemanna, zamieszanego w sprawę porwania Jacoba. (PAT).

Awantury na konferencjach „Volksbundu"

Wczoraj odbyły się na Górnym Śląsku trzy okręgowe konferencje „Volksbundu", które zakończyły się wielkim skandalem.

Na konferencje te przybyły liczne delegacje młodoniemców, które zastokowały na całej linji stary zarząd „Volksbundu", z Ulitzem na czele, zarzucając „Volksubundowi" uprawianie masowych nadużyć finansowych, uprawianie polityki obrony pełnego korytka.

Delegatów „Volksubundu" obrzucili młodoniemcy krzesłami i cuchnącemi bombami.

W Katowicach i w Chorzowie zostały konferencje rozbite, a w Mysłowicach młodoniemcy wyrzucili stary zarząd i wybrali własny.

Przebieg konferencji świadczy, że w obozie Niemców toczy się zaciekły bój o dostęp do pełnego korytka hitlerowskiego.

Depesze

WOJNA DOMOWA W CHINACH.

Z Szanghaju donoszą: Dziennik „China Post" podaje, że marszałek Czang-Kaj-Czek osiągnął pierwszy od dłuższego czasu sukces w walce z „armją czerwoną". Połączone oddziały nankińskie nacierając z Guidzow w północnym kierunku, wyparły wojska czerwone do prowincji Honan, jednakże na terenie tej prowincji wojska „czerwone" napotkały również na zdecydowany opór skoncentrowanych tam oddziałów nankińskich i wyruszyły z powrotem do Guidżów. Tu rozpoczęła się niezwykle zacięta i krwawa walka. „Czerwoni" przedarli się przez fort nankiński, lecz zostali odparci w odległości 10 km. od miasta Gui-Jan, gdzie znajduje się główna kwatera Czang-Kaj-Czeka. Walki nie zostały dotychczas zakończone. (ATE).

GRECJA PO REWOLCIE.

W tych dniach ukazało się specjalne wydanie Dziennika Urzędowego, w którym ogłoszono listę 45 członków sądownictwa, usuniętych ze swych stanowisk.

Na rozkaz ministra wojny 700 marynarzy, należących do załogi zbuntowanych statków wojennych, przeniesiono do szeregów armji lądowej. Ogłoszono również nową listę, zawierającą nazwiska 134 osób, uczestników powstania, których mienie tak ruchome, jak i nieruchome, uległo konfiskacie. (PAT).

W poniedziałek rozpocznie się przed nadzwyczajnym sądem wojennym w Kavalli rozprawa przeciw gen. Kamenosowi oraz zbiegłym z nim razem do Bułgarji oficerom. Gen. Kamenos był, jak wiadomo, głównym kierownikiem powstania w Macedonji i Tracji. (PAT).

SZPIEGOSTWO JAPOŃSKIE.

Z Szanghaju donoszą: Dziennik „Sun-Bao" podkreśla, że w Nankinie aresztowano 3 Japończyków, którzy dokonywali zdjęć fotograficznych na terenie fortyfikacyj. Konsul generalny Japonji w Nankinie założył energiczny protest u władz chińskich i zażądał wypuszczenia aresztowanych na wolność. (ATE).

KATASTROFA W TEATRZE.

W piątek podczas przedstawienia runął gmach jednego z teatrów w Nankinie. W chwili wypadku w teatrze znajdowało się kilkaset osób. W katastrofie zginęło 30 osób, a przeszło 200 jest rannych. (ATE).

RUCH STRAJKOWY W MEKSYKU.

Z Mexico City donoszą: Na skutek interwencji prezydenta Cardenasa strajk powszechny w Puebli został zakończony. W wielu miastach wybuchł strajk na znak solidarności ze strajkującymi robotnikami w Puebli. W Tampico zakłady elektryczne są nieczynne. (ATE).

Rzeczy ciekawe z całego świata

NIEZWYKLI SAMOBÓJCY.

Śmiertelny skok z samolotu dwuch Amerykanek, które w ten sposób podążyły za swymi ukochanymi — ofiarami katastrofy lotniczej, nie jest w kronice samobójczej wypadkiem odosobnionym. — W kilka dni po samobójczej śmierci córek konsula amerykańskiego znaleziono w pobliżu Bazylei zwłoki buchaltera pewnego banku szwajcarskiego, który dopuściwszy się sprzeniewierzeń na znaczną sumę rzucił się również z samolotu. W związku z tem dzienniki podkreślały niejednokrotnie, że tego rodzaju wypadki samobójstwa nie były dotychczas notowane. Jest to przypuszczenie błędne. W ponurej kronice wypadków samobójstwa znajdujemy szereg ludzi, którzy w ten sposób położyli kres swemu życiu. Pierwszym z nich był znany lotnik rosyjski, Maziewicz. W dniu 8 października 1910 r. znaleziono jego zwłoki pod szczątkami zdruzgotanego samolotu. Przy denacie znaleziono list, z którego wynikało, że lotnik popełnił samobójstwo.

W r. 1925 zginął w podobny sposób lotnik węgierski Gergye. Był on wielkim przeciwnikiem projektu obsługiwania węgierskich linij lotniczych przez aparaty francuskiego towarzystwa lotniczego „Cidna". Gergye należał do elity lotników, nic tedy dziwnego, że dyrektor tego towarzystwa Deullin pragnął za wszelką cenę pozyskać wytrawnego pilota. Gdy wreszcie mu się to udało, Gergye zapytał dyrektora: „Jak może pan powierzać odpowiedzialne stanowisko swemu dotychczasowemu przeciwnikowi". — „Gdyż jestem przekonany — odparł dyrektor, że pan z tym samym zapałem służyć będzie naszym interesom, z jakim je pan dotychczas zwalcza". Między dzielnym pilotem a dyrektorem zawiązała się serdeczna przyjaźń. W r. 1925 dyrektor Deullin ginie w katastrofie lotniczej. W kilka dni później prasa doniosła o katastrofie samolotowej, w której zginął Gergye. Z pozostawionych przez pilota listów wynikało, że nie mógł on przeżyć śmierci swego przyjaciela i postanowił zginąć w ten sam sposób.

Samobójstwa kobiet — lotniczek miały zwykle, jako przyczynę zawiedzione nadzieje, związane ze zdobyciem rekordu lotniczego.

Pilotka francuska, Lena Bernstein, która przygotowywała się do lotu z Le Bourget do Capstadtu w Afryce Południowej, dowiedziawszy się, że aparat jej został zajęty przez komornika, zakradła się pokryjomu do hangaru, wytoczyła aparat z szopy i wzniósłszy się w górę szalonym loopingiem runęła wprost przed nadbiegłymi w międzyczasie urzędnikami lotniska z komornikiem na czele, rozbijając samolot w drzazgi. Z pod szczątków samolotu wydobyto zniekształcone zupełnie zwłoki pilotki.

Znana pilotka niemiecka, Marga von Etzdorf popełniła samobójstwo, widząc znweczone swe plany pobicia rekordu w locie bezpośrednim do Tokio.

Dużą sensację wywołał w lotniczych kołach australijskich wyczyn Kingsford-Smitha. Po starcie lotnika koledzy jego znaleźli na biurku list, w którym pilot komunikował o sywch zamysłach samobójczych. Zaniepokojeni koledzy rozesłali do wszystkich stacyj amerykańskich, leżących na wyrzeżu Pacyfiku, zawiadomienia o tragicznych zamiarach lotnika z prośbą, by na wszelki wypadek zorganizowano akcję ratowniczą. Jak by w odpowiedzi na swe alarmy otrzymali od lotnika depeszę, w której doniósł on o przebyciu Pacyfiku i o zdobytej wśród walki z żywiołem nowej energji do życia.

KRĘPUJĄCA ETYKIETA DWORSKA.

Książę Gloucester, który powrócił niedawno z podróży do Australji, musiał czyniąc zadość protokułowi dworskiemu, przebrać się w uniform pułku huzarów, którego jest szefem, by powitać w tem przepisowym stroju swego ojca króla Jerzego, oczekującego go na dworcu w Londynie w mundurze generalskim, oraz następcę tronu księcia Walji, przebranego w galowy mundur admiralski. Ku wielkiemu zamrtwieniu księcia galowy mundur, który książę zabrał z sobą w podróż do Australji, a którego nie potrzebował dotychczas ani razu wkładać, okazał się za ciasny. Z największym trudem udało się księciu wciągnąć na siebie mundur, którego szwy groziły w każdej chwili pęknięciem. Do ostatniego momentu książę stał w korytarzu wagonu salonowego w rozpiętym mundurze. Scena powitania na dworcu wypadła nienaturalnie sztywnie i chłodno. Książę obawiał się każdego żywszego ruchu, który mógł się zakończyć kompromitująco. Zachowanie się księcia zwróciło nietylko uwagę króla, ale i najbliższego otoczenia, które po wyjaśnieniu przyczyny niezwykłej u księcia sztywności, serdecznie śmiało się z jego kłopotów, o jakie przyprawiło go skrupulatne przestrzeganie etykiety dworskiej.

Mandat dla kandydata socjalistów polskich w Czechosłowacji

Kom. Wyk. Czechosłowackiej Partji Socjalno Demokratycznej uchwalił w drugiem skrytynjum wyborów, które odbędą się dn. 14 maja r. b., ustąpić jeden mandat kandydatowi Socjalistów polskich w Czechosłowacji.

Upaństwowienie Gimnazjum polskiego w Orłowej

Na piątkowem posiedzeniu Rady Ministrów w Czechosłowacji, m. in. zapadła uchwała upaństwowienia gimnazjum polskiego w Orłowej.

Ustąpienie S. Strońskiego

Dowiadujemy się, iż z redakcji „ABC-Nowiny Codzienne" ustąpił prof. Stanisław Stroński, uchodzący dotychczas za serdecznego przyjaciela p. Jerzego Zdziechowskiego.

Czy koniec kartelu drożdżowego

Z artykułu „Gazety Polskiej" o przemyśle drożdżowniczym wywnioskować można, że rząd nie odnowi z kartelem umowy (o nieudzielanie nowych koncesji na drożdżownie), która napędziła przemysłowcom drożdżowym miljonowe zyski. Wygaśnięcie umowy doprowadzi zapewne do rozwiązania kartelu drożdżowego.

Przypominamy, że sprawa udzielania koncesji na drożdżownie była w swoim czasie głośną (i niewonną) naskutek długich procesów.

Kartel przy pracy: ryż podrożał

Kartel ryżowy podwyższył od 1 kwietnia ceny ryżu od 3 do 4 gr. na kg., co stanowi zwyżkę w wysokości od 5 do 10 proc.

Podwyżka ta jest niczem nieuzasadniona, bo aczkolwiek surowiec mógł podrożeć od 1 do 2 proc., to wysokość zarobków na ryżu jest tak wielka, że nikła zwyżka cen surowca nie powinna odbić się na cenie.

Pożyczka inwestycyjna

Już się zaczęło...

Pisząc przed paroma dniami o pożyczce inwestycyjnej, zwracaliśmy z naciskiem uwagę, że trzeba tym razem zerwać na serjo z metodą przerzucania jej ciężaru na barki Świata Pracy poprzez „przymus dobrowolny" w stosunku do urzędników, pracowników, robotników przedsiębiorstw państwowych i t. d. Pożyczka jest z finansowego punktu widzenia wygodna; klasy posiadające mogą ją pokryć bez większego nawet wysiłku.

Ale... JUŻ SIĘ ZACZĘŁO... Z różnych urzędów i biur donoszą nam, że nadeszły odnośne okólniki, normujące wysokość obciążeń dla poszczególnych kategoryj urzędników i urzędniczek, naczelnicy i dyrektorzy przesyłają podwładnym „zalecenia" i t. d., i t. p., — wszystko według stereotypowego wzoru niedawnej pożyczki „narodowej".

Nasz przedziwny aparat biurokratyczny nie umie ani rusz wyzbyć się szablonu, nie ma w sobie ani cienia inicjatywy pomysłowości. Zawsze to samo... Okólnik, — rozkaz, — przymus, — pośredni czy bezpośredni. I zawsze to samo kroczenie po linji najmniejszego oporu... Każdy laik rozumie, że PRZYMUSOWE obciążanie pożyczką pracowników i robotników oznacza w praktyce OBCIĘCIE ICH PŁAC, a więc dalsze KURCZENIE WEWNĘTRZNEGO RYNKU SPOŻYCIA. Gospodarczo jest to nonsens, wywracający do góry nogami cały sens, całą wartość samej koncepcji pożyczki inwestycyjnej, która miała uruchomić istniejący jeszcze w kraju KAPITAŁ, a wcale nie redukować dochodów MINIMALNYCH świata pracowników umysłowych czy fizycznych.

Ale... aparat biurokratyczny nie dba o względy społeczno - gospodarcze; kółka mechanizmu kręcą się same przez się, — bezmyślnie, według szablonu.

Okólnik... karjera „energicznego" naczelnika... Niech się wszystko inne wali...

L. T.

Mały feljeton

Polskie, arcypolskie

Dwa miała Rosja przedwojenna wynalazki, które imię jej na cały wsławiły świat. Temi wynalazkami były: samowar i liczydło, czyli z rosyjska przez długi czas zwane także „szczotami". Kto wynalazł pękaty samowar, kto pierwszy sporządził liczydło — niewiadomo. Były to wynalazki ludu, jak produktem ludu są piosenki ludowe, podania i baśnie ludowe.

Polska pomajowa ma już także swoje wynalazki, których autorów nikt nie zna, a które przecież noszą na sobie pieczątkę polską „made in Poland" i rozsławiają imię Polski po świecie.

Pierwszym z tych dwóch wynalazków jest polski strajk. Nie będę się o nim rozpisywał, bo wszyscy wiemy, na czem polega, chociaż autora nie znamy. Jeżeli mnie pamięć nie myli, zrodził on się w Zagłębiu Dąbrowskiem i ten szczegół należy na wieczną rzeczy pamiątkę zanotować.

Polski strajk przekroczył już granice Polski i był już stosowany w Rumunji i na Węgrzech.

Niema czego żałować, że nie jest on zarejestrowany w urzędzie patentowym, bo korzystający z naszego rodzimego wynalazku robotnicy rumuńscy czy węgierscy i takby nam nie zapłacili za licencję.

Drugim naszym wynalazkiem jest sławkowskie przedstawicielstwo ludowe.

Zgóry uprzedzam, że nazwa ta nie ma nic wspólnego z premjerem Sławkiem, lecz pochodzi z nazwy gminy Sławków, leżącej w Zagłębiu Dąbrowskiem. Widocznie bogata w złoża węglowe ziemia sprzyja wynalazkom.

Na czem polega sławkowskie przedstawicielstwo ludowe?

W Sławkowie istnieje Rada gminna oraz istnieje wójt. Większość Rady w liczbie 10 na 16 radnych nie uznaje wójta. Przychodzą ci radni na posiedzenia gminnej Rady. Przychodzą i siedzą, ale nic nie mówią. Wójt chce naprz. uszczęśliwić gminę oddziałem Strzelca, chce wmurować tablice ku czci... Wójt mówi, wójt przekonywa, argumentuje, prosi, grozi, molestuje, perswaduje, siódme poty na niego biją, a sławkowskie przedstawicielstwo ludowe tylko słucha, spogląda na siebie, porozumiewa się wzrokiem i milczy. „Siedzą, jak mumje i pary z ust nie puszczają" — jak pisze nasz korespondent. Są obecni, ale jakgdyby nieprzytomni. Nie głosują przeciw, bo okrzyczanoby ich, jako antypaństwowców, i nie głosują za, bo gmina biedna, naród głodny, a są pilniejsze potrzeby, aniżeli tablice...

Wójt chciałby pokazać się przed panem starostą, że gmina uchwaliła a to to, a to tamto. Więc jeszcze raz zaczyna od początku. Mówi, apeluje, gromi... Wreszcie północ wybija... Radni ziewają... wójt wyczerpany, zmęczony, zziajany, zamyka posiedzenie i radni w grobowem milczeniu rozchodzą się do domów.

Podobno wójt zwracał się do p. Cara z prośbą, żeby wyinterpretował, że na 16 radnych 6 stanowi większość i uchwała powzięta 6 głosami obowiązuje.

Taki jest drugi polski wynalazek; nieme przedstawicielstwo ludowe.

Zapamiętajcie: Sławków.

Sławków w Zagłębiu Dąbrowskiem.

ULTIMUS.

Przegląd prasy

KOMISARYCZNE RZĄDY W STOLICY.

Cytowaliśmy już dwukrotnie „sanacyjny" „Czas" i opinję tego dziennika o obecnych rządach komisarycznych w stolicy.

Wczoraj ten sam dziennik znowu zajął się zarządem m. Warszawy, a to w związku z wiadomością o masowej redukcji pracowników na d. 1 maja r. b. „Czas pisze:

„Działalność, polegająca na tem, że w okresie paru miesięcy przyjmuje się kilkuset nowych pracowników, poczem w ciągu jednego dnia zwalnia się również kilkuset, wywołuje wrażenie chaosu i dowodzi, że w danej sytuacji jest brak planu i organizacyjnej koncepcji".

Dziennik konserwatywny słusznie wskazuje, gdzie należy poczynić oszczędności, pisząc:

„Jest rzeczą dla naszych stosunków znamienną, że fundusz reprezentacyjny i dyspozycyjny prezydenta miasta, do którego doliczyć musimy wydatki na podróże i wyjazdy, albowiem dawniej pokrywane były z tego funduszu, wynosi 109.000 zł. Naszem zdaniem, wypadałoby przynajmniej obniżyć tę sumę do wysokości funduszu dyspozycyjnego Prezydenta Rzeczypospolitej, t. j. do sumy 60.000 zł. Sądzimy, że w ramach 5.000 zł. miesięcznie w dzisiejszych czasach doskonale mogą się pomieścić wydatki nadzwyczajne i reprezentacyjne prezydenta m. Warszawy".

Wreszcie zwraca uwagę „Czas" na sposób informowania prasy przez obecny Zarząd stolicy:

„Niewłaściwą, naszem zdaniem, formą jest rozsyłanie do prasy komunikatów tendencyjnych i reklamowych, szczególnie, że według okólników wewnętrznych, obecny prezydent miasta prowadzi osobistą kontrolę nad całą działalnością prasową i, jak wiadomo w redagowaniu komunikatów i artykułów bierze osobiście udział..."

...Ludność powinna oceniać pracę Zarządu miejskiego na podstawie objektywnych danych, wszelkie zabiegi o opinję publiczną, czynione ze strony Zarządu w sposób hałaśliwy, są niepotrzebne i niewłaściwe".

Do uwag tych nie mamy nic do dodania, pozatem, że tam, gdzie zarząd ma na względzie nie dobro miasta i jego mieszkańców, lecz interes partyjny, rezultat musi być opłakany.

x. y. z.

Organ Mędrców Sjonu

Naczelny organ Stronnictwa Narodowego coraz bardziej sprawia wrażenie organu Mędrców Sjonu. Na pierwszy rzut oka nie jest to organ polski, lecz żydowski. A więc wczoraj naprz. na drugiej kolumnie „Gazety Warszawskiej" znaleźliśmy następujące tytuły: „OBRAZA NARODU ŻYDOWSKIEGO", „KRONIKA ŻYDOWSKA", „ŻYDOWSKI TEATR W BERLINIE", a w przeglądzie prasy na tejże stronicy: „ŻYDZI I ZWIĄZEK MIAST".

Jeżeli do tego dodamy odcinek powieściowy, zatytułowany „WIELORYBKA", która także może okazać się po żydowsku, to doprawdy „Gazeta Warszawska" staje się poważnym konkurentem dla „Naszego Przeglądu".

WESOŁY KĄCIK

TEORJA EINSTEINA.

W kawiarni siedzą dwaj przyjaciele i dyskutują:

— Słyszałeś, że Einstein wyjeżdża do Ameryki?

— A kto to jest Einstein?

— Einstein, no... ten słynny wynalazca teorji względności.

Pauza.

— Względności?... A co to jest teorja względności?

— To jest trudno objaśnić, ale wyjaśnię ci na przykładzie. Siedzisz naprz. w miłem towarzystwie przy butelce dobrego wina, a wówczas zdaje ci się, że każda godzina to minuta. Innym razem nastawiasz radjo i słuchasz mowy dygnitarza „sanacyjnego" o konstytucji, a wówczas każda minuta wydaje ci się godziną. Rozumiesz?

Dłuższa pauza.

— I z *tem* Einstein jedzie do Ameryki?

„Kordjan i Cham"

a prawda historyczna

Niewątpliwie poczytać należy za zasługę dyrekcji teatru Comoedia w Warszawie, że, w przeciwieństwie do dyrekcyj innych teatrów, unikających, jak zarazy, tematów społecznych i raczących publiczność banalnym repertuarem, usypiającym serca i sumienia, wystawiła „Kordjana i Chama", przeróbkę znanej powieści Kruczkowskiego.

Sztuka budzi żywe zainteresowanie, na które zasługuje. Autor przypomina owego społecznika z „Róż" Żeromskiego, który demaskuje zakłamanie prelegenta, wygłaszającego w szopie nałęczowskiej dla chłopów odczyt o powstaniu styczniowem 1863 roku, i podsuwa nieznacznie przezrocza, malujące nędzę i ucisk chłopów, wbrew sielankowemu nastawieniu prelegenta.

Nie ulega wątpliwości, że powstanie listopadowe 1830 roku, przedsięwzięte wśród gorszych jeszcze dla ludu warunków, niż powstanie styczniowe, zostało zdławione nietylko wskutek nieudolności wodzów, lecz i wskutek niechęci Rządu, oraz szlacheckiego, Sejmu do załatwienia choćby kompromisowo sprawy włościańskiej, jak tego domagał się, między innymi, Jan Olrych Szaniecki. Uniemożliwiło to w krytycznej chwili wywołanie powszechnego zapału, potrzebnego do ratowania ojczyzny.

Ale geneza powstania listopadowego i stosunek poszczególnych warstw społecznych do jego wybuchu, przedstawione są u Kruczkowskiego w sposób, urągający prawdzie historycznej.

Nie chodzi mi w tej chwili o drobne usterki, chociaż i ich pisarzowi, układającemu dramat historyczny, unikać należało. Do takich należy, między innemi, informacja, jaka się wylęgła na emigracji, jakoby Bartosz Głowacki (prawdziwe imię i nazwisko Wojciech Bartos) został po upadku powstania kościuszkowskiego oddany przez dziedzica w rekruty do armji austrjackiej. Jest prawdą, ponad wszelką wątpliwość stwierdzoną, że Głowacki nie dożył upadku powstania kościuszkowskiego, gdyż zginął w bitwie pod Szczekocinami, walcząc przeciw wojskom rosyjskim i pruskim. Ale mniejsza o to, zwłaszcza, że niejednego chłopa, walczącego pod sztandarami Kościuszki, spotkał podobny los ze strony dziedziców, usiłujących się przypodobać zwycięskim rządom zaborczym.

Chodzi mi o stwierdzenie, że nie jest prawdą, jakoby warstwy ludowe ustosunkowały się do powstania wrogo i jakoby wybuch dokonany został przez oficerów - paniczyków, odnoszących się do sprawy reformy społecznej wrogo lub choćby tylko obojętnie.

I u nas i na całym świecie inicjatywa wyzwolenia narodowego z pod ucisku obcego despotyzmu podejmowana była zawsze przez żywioły społecznie radykalne. „Ça ira", ta piękna pieśń, którą nuci na scenie kowal Derkacz, była podobnie jak „Marsyljanka", pieśnią bojową tych, którzy domagali się nietylko praw człowieka i zniesienia przywilejów, lecz i ratowania ojczyzny przed najazdem. Zarówno podchorążowie, którzy stali na czele spisku, jak i ci cywilni spiskowcy, którzy w chwili wybuchu zaczęli przemawiać do tłumu na rynku Starego Miasta (jak bracia Mochnaccy), łatwo nawiązać mogli z masami ludowemi żywy kontakt ideowy. Nie szli wprawdzie do ludu z programem marksowskim, bo go jeszcze na świecie nie było, ale w ich głowach świtały myśli które w lat parę później stały się fundamentem słynnego manifestu Towarzystwa Demokratycznego. Od manifestu tego, który „prawo posiadania ziemi i każdej innej własności pracy tylko przyznaje", prosty już gościniec prowadzi na socjalistyczne tory.

I lud warszawski dobrze rozumiał, że nie pozostawanie w jarzmie despotyzmu carskiego, lecz poparcie usiłowań rewolucjonistów leży na linji jego dążeń, to też nie zachował się tak, jak Kazimierz Deczyński w ostatniej odsłonie „Kordjana i Chama". Prawdziwi Deczyńscy, synowie ludu, nie stanęli na drodze zrewoltowanym, lecz, przyłączywszy się do nich, zdobywali gołemi rękami arsenały. Oni później szli gromadnie do armji ochotniczej, aby walczyć przeciw Mikołajowi. Dzieje 1831 roku nie znają wypadku, aby kto z ludu oświadczył się po stronie cara. Po upadku powstania listopadowego nie rozdawano wśród chłopów medali „za uśmirienje polskawo miatieża" (za stłumienie polskiego powstania). Oddziaływanie rosyjskiej ideologji było możliwe w 30 lat później, gdy liberalizm rosyjski w osobie Milutinów chciał się odgrywać na terenie Królestwa Polskiego w walce z rosyjską reakcją. W „Kordjanie i Chamie" chłopi, liczący na łaskę Petersburga, są zupełnym anachronizmem.

Ani jeden człowiek, pochodzący z warstw ludowych, nie zginął z ręki zrewoltowanych w ową tragiczną noc listopadową. Padli z rąk powstańców jedynie przedstawiciele wyższej biurokracji, wysługujący się rządowi carskiemu ze względów karjery, lub generałowie, którzy wyżej stawiali przysięgę wojskową, złożoną wielkiemu księciu Konstantemu, od głosu sumienia. Zginęli ludzie, stojący na najwyższych szczeblach społecznych, obcy i dalecy ludowi. Zginęli z rąk prostych żołnierzy, pochodzących z ludu, a ich śmierci towarzyszyły krzyki i pogróżki ludu warszawskiego, towarzyszącego kroczącym przez ulice zbuntowanym oddziałom wojskowym. Taka jest prawda historyczna, a bynajmniej nie taka, jaka wyziera tendencyjnie z dzieła Kruczkowskiego.

Przy najbujniejszej wyobraźni trudno nam dzisiaj byłoby zrozumieć robotnika i żołnierza, który w chwili wybuchu powstania opowiedziałby się raczej za rządami „potwora belwederskiego", niż za garstką młodych ludzi, którym paliło się w głowach i którzy w ciągu trzech dni porwali za sobą całą armję i całą ludność stolicy.

Jest rzeczą zrozumiałą, że później nastąpiło rozczarowanie, zwłaszcza, że władza, wskutek intryg i małego wyrobienia politycznego inicjatorów powstania dostała się w ręce tych, którzy myśleli tak samo, jak generałowie, zabici w noc listopadową na ulicach Warszawy. Takim był Skrzynecki, który zaraz po wybuchu pobiegł do Konstantego z zapewnieniami o swej lojalności. A na prawdziwą ironję losu zakrawa, że i generał Sowiński, bohater Woli, któremu niedługo pomnik postawić mają, opowiedział się w pierwszej chwili także za Belwederem, co nie przeszkadzało mu potem spełnić obowiązek wobec kraju aż do tragicznego zgonu na szańcach.

Ale nawet w momentach największego rozczarowania lud pracujący nie zwrócił się przeciw inicjatorom powstania, nie wypierał się ich i im nie złorzeczył, lecz żywił najgłębszy szacunek dla tych, którzy podjęli nierówną walkę. Gdy 15-go sierpnia 1831 roku wybuchły w Warszawie krwawe zaburzenia, przypominające swą grozą najdramatyczniejsze wydarzenia paryskie z czasów Wielkiej Rewolucji Francuskiej, lud warszawski rzucił się na arystokratów, podejrzanych o sprzyjanie Rosji, i powywieszał ich na latarniach, zabijał szpiegów i uwięzionych generałów, którzy nieudolnie walczyli z armją rosyjską, wskutek czego ulegali podejrzeniu o zdradę. Tak wyglądała naprawdę ulica warszawska podczas powstania listopadowego. I nie mogło być inaczej.

Na wsi, do której nie docierały idee polityczne, sprawa oczywiście przedstawiała się gorzej, zwłaszcza, że i ucisk społeczny był tam większy, niż w mieście. Ale i na wsi wieść o wybuchu powstania nie wywołała tak wrogich uczuć dla idei wolnej ojczyzny, jak to widzimy przedstawione w powieści, a następnie w dramacie Kruczkowskiego. „Cham" niedostatecznie poparł „Kordjana", ale mu się nie przeciwstawił, co na chwałę polskiego włościaństwa stwierdzić dziś musimy.

Przeciwstawianie socjalizmu ideałowi wolnej ojczyzny jest dziś przeżytkiem. I nietylko dzisiaj. Już 55 lat temu Karol Marks przekonywał Waryńskiego i Dłuskiego łagodnie i spokojnie, że niepodległa Polska powstać musi, bo jest potrzebna nietylko ludowi polskiemu, lecz i całej Europie demokratycznej. A lat temu dwadzieścia Lenin, wbrew Luksemburżance i dziwnie brzmiącym w ustach socjalistów teorjom organicznego wcielenia, oświadczał się za prawem samookreślenia wszystkich narodów, aż do oderwania się od państwa rosyjskiego włącznie.

Tło społeczne wielkich wydarzeń historycznych podkreślać powinniśmy i jest zasługą Kruczkowskiego, że zerwał z tradycjami sentymentalizmu powstaniowego. Ale nie pociągajmy Kordjana pod sąd historji i nie imputujmy mu brzydkich pobudek karjerowiczostwa wojskowego, jak to uczyniono w szóstej odsłonie dramatu Kruczkowskiego, bo Kordjan i jego kompani przed tym zarzutem łatwo się obronią, a tembardziej ich epigoni — i ci z 1863 i ci z 1905 roku. Robotnik polski w 1905 roku nie powiedział, jak Kazimierz Deczyński: „Co mi wasza ojczyzna"! — lecz poszedł walczyć, aby w razie zwycięstwa nadać Polsce formy socjalistycznego ustroju. Słów: „Co mi ta szelma ojczyzna dała"? nie wypowiedział nigdy w życiu żaden robotnik. Wyrzekł je generał Zajączek, namiestnik Królestwa Polskiego z ramienia rosyjskiego cara i wierny sługa belwederskiego tyrana, brata carskiego.

JAN KRZESŁAWSKI.

Niepowodzenie hitlerowców
w Sopotach

Jak wiadomo, równocześnie z wyborami do Volkstagu odbyły się ubiegłej niedzieli wybory komunalne w Sopotach i w powiecie Gdańskie Wyżyny. Ostateczny wynik głosowania do sopockiej Rady Miejskiej został obecnie przez miarodajne czynniki ustalony jak następuje: Uprawnionych do głosowania było 14.190 osób, głosowało 13.510, unieważniono 109 głosów. Na listę nar.-„socjalistyczną" padło 6.878, t. j. 15 mandatów, **na listę socjalistyczną 1330 głosów, t. j. 3 mandaty,** na listę komunistyczną 367 głosów — żadnego mandatu, centrum 2949 głosów — 7 mandatów, na listę niemiecko - narodową 1258 gł. — 2 mandaty, **na listę polską 728 gł. — 1 mandat.** Frekwencja wyborcza wynosiła 95,97 proc. (PAT)

Dalszy transport wojsk włoskich

W piątek wieczorem wyruszył z Neapolu do Afryki Wschodniej statek „Arabia" z oddziałem wojska w sile 500 ludzi oraz materjałem wojennym. (PAT)

Towarzysze austrjaccy w walce

Na granicy autrjacko - czechosłowackiej areeztowano ostatnio nowego kurjera socjalno-demokratycznego. Materjał znaleziony przy nim, zawiera dokładne instrukcje, jak zachowywać się mają członkowie nielegalnej obecnie partji socjalno-demokratycznej w razie aresztowania i śledztwa, jak niszczyć kompromitujące dokumenty, komu przekazywać pieniądze w myśl zasady: „żadnych zbędnych ofiar w walce z faszyzmem". (PAT).

Areszty Polaków
na Litwie

Według wiadomości z Kowna tamtejszy „Dzień Polski" donosi o licznych aresztowaniach wśród mniejszości polskiej na Litwie. (PAT)

Wicedyrektor M. B. P.

Dyrektor Międzynarodowego Biura Pracy Butler zamianował amerykanina Winanta wicedyrektorem tegoż biura. Winant był dotychczas senatorem i gubernatorem stanu New-Hampshire Winant obejmie urzędowanie w Genewie w końcu maja. (PAT)

Groźny pożar

W mieście Yamagata (Japonja) wybuchł gwałtowny pożar, który zniszczył około 60 domów. Ogień rozszerzył się z tak wielką szybkością, że usiłowania straży ogniowej ratowania płonących domów były zupełnie daremne i musiano wszystkie wysiłki skierować ku umiejscowieniu pożaru. Wśród spalonych budynków znajdują się gmachy prefektury policji, poczty i liceum. (PAT)

Osobliwy zbieracz

Policja aresztowała w Wiedniu pewnego osobnika, który zwracał uwagę niezwykłą otyłością. Okazało się, że miał on ukryte pod ubraniem około 300 starych buteleczek, 180 fajek, 50 noży, 30 łyżek, 10 nożyc i około 3 kg. starych papierów. Wszystkie te przedmioty w stanie zupełnie bezużytecznym ważyły 35 — 40 kg. Niezwykłego zbieracza poddano obserwacji lekarskiej. (PAT)

Ujęcie szajki bandyckiej

W Moskwie ujęto szajkę bandytów w składzie 11 ludzi. 4 przywódców rozstrzelano, pozostałych skazano na długoletnie więzienie.

Endecko-sanacyjno-żydowska gospodarka
w magistracie Skierniewickim

(Korespondencja własna)

W dniu 12 września 1927 r. został wybrany burmistrzem miasta Skierniewic endek Macherski, który w krótkim czasie przywłaszczył sobie kilka tysięcy złotych z pieniędzy miejskich, zaco został skazany prawomocnym wyrokiem sądu na rok więzienia z zawieszeniem, jednocześnie został usunięty z magistratu.

Od tego czasu zaczęły się dziać rozmaite nadużycia i defraudacje, a mianowicie: inkasenta elektrowni miejskiej Mąkolskiego zwolniono z posady, wraz z nim kilku innych urzędników oskarżonych o nadużycia służbowe, ale pomimo to nieporządki w gospodarce miejskiej trwały nadal.

W rezultacie doszło do samobójstw wśród urzędników magistrackich. W lutym 1934 r. w gabinecie urzędu otruł się zastępca buchaltera Piątkowski; następnie w listopadzie — kiedy komisja rewizyjna wyłoniona z ramienia nowoobranej Rady Miejskiej, przystąpiła do pracy, — podczas przeprowadzania rewizji ksiąg kasowych kasjer magistratu Czesław Kazalski wystrzałem z rewolweru odebrał sobie życie.

Po tych tragedjach komisja rewizyjna została zawieszona, a sędzia śledczy mianował do sprawdzenia rachunków ksiąg kasowych jednego z członków komisji rewizyjnej, buchaltera p. Kłossowskiego.

W lutym r. b. odbyło się posiedzenie Rady Miejskiej i na porządku dziennym było sprawozdanie z działalności magistratu i uchwalenie budżetu na rok 1935-36. Na tymże posiedzeniu chciał złożyć sprawozdanie z wyniku rewizji ksiąg kasowych p. Kłossowski.

Kiedy p. Kłossowski przystąpił do odczytania protokółu o wykrytych nadużyciach, radny Olczakowski, endek, przerwał czytanie i większością głosów „sanacyjno" - endecko - żydowskich odłożono to do punktu ostatniego, to jest do wolnych wniosków.

Po wyczerpaniu porządku dziennego, który przeciągnął się do godz. 2.30 w nocy, p. Olczakowski z wyżej wymienioną kliką poczuli się tak zmęczeni, że... nawet słuchać nie chcieli o odczytaniu protokółu o nadużyciach w magistracie!

Poprzedni zarząd magistratu, jak również i obecny, otoczyli się różnymi „konfidentami" i terorystami z pośród bezrobotnych. Kiedy magistrat przystąpił do wydawania zapomóg bezrobotnym, akcją tą kierował urzędnik magistratu p. Pyziak w ten sposób, iż „nieuprzywilejowani" bezrobotni otrzymywali kartofle zgniłe i nadmarznięte.

Pomimo, iż zostało to odpowiednio napiętnowane, tych „konfidentów" nietylko nie usnięto od szkodliwej roboty, ale powołano ich do zorganizowania Z. Z. Z.

W dniu 17 marca r. b., w sali magistratu, zwołali oni pierwsze organizacyjne zebrania, na którem okazało się, że robotnicy ani słuchać nie chcą o zorganizowaniu Z. Z. Z. na terenie Skierniewic, twierdząc, że dosyć tego bujania. Zapytujemy publicznie, kiedy magistrat pozbędzie się szkodliwych jednostek i kiedy wyświetlone będą nadużycia w gospodarce miejskiej?

Strajki w Przemyślu

MALARZE WALCZĄ O UMOWĘ ZBIOROWĄ

Klasowy Związek Zawodowy robotników malarskich w Przemyślu rozpoczął ostatnio akcję celem ustalenia cennika i zawarcia umowy zbiorowej.

Rokowania, które się toczą w tej sprawie, nie zostały jeszcze ukończone.

STRAJK PIASKARZY

W dalszym ciągu strajkują robotnicy, zatrudnieni przy wydobywaniu piasku z Sanu. Dotychczasowe rokowania zostały przerwane.

Straszna katastrofa lotnicza
w Czechosłowacji

Na lotnisku w Pradze wydarzyła się poważna katastrofa samolotowa. Z niewyjaśnionych dotychczas przyczyn dwa samoloty, odbywające lot próbny, zderzyły się z sobą i runęły w płomieniach na ziemię. Jeden z samolotów przeleciał jeszcze 8 kilometrów, poczem opadł. Dwaj piloci oraz dwaj obserwatorzy ponieśli śmierć. Zderzenie samolotów nastąpiło, według relacyj świadków tragicznego wypadku, na wysokości 100 metrów. (ATE)

We Francji również katastrofy lotnicze

W pobliżu Bordeaux wydarzyła się katastrofa samolotowa. Hydroplan zaopatrzony w dwa silniki spadł ze znacznej wysokości. 6-ciu uczestników lotu usiłowało uratować się przy pomocy spadochronów, jednakże spadochrony nie chciały się otworzyć, ponieważ samolot znajdował się w t. zw. „dziurze powietrznej". Trzy osoby poniosły śmierć na miejscu, a trzy doznały ciężkich obrażeń. Również koło Bourges wydarzył się wypadek samolotowy. Pilot, który wyskoczył z aeroplanu ze spadochronem, zabił się. (ATE)

Bomby w Wiedniu

W piątek w Hitzing (przedmieście Wiednia) policja zaalarmowana została wybuchem bomby na niezabudowanym terenie. Ofiarą wybuchu padł pies, który najwidoczniej dotknął bombę i został rozszarpany. Na miejsce wypadku zjawił się radca Feuchtinger z prezydjum policji. Znalazł on na miejscu drugą bombę. Gdy manipulował przy niej, nastąpił wybuch. Feuchtinger został okaleczony, tracąc trzy palce u ręki. Zaznaczyć należy, że rozbierał on już w ciągu swej długoletniej karjery eksperta pyrotechnicznego bomby bez najmniejszego wypadku. (PAT)

Przymusowe lądowanie
Zeppelina

Zeppelin, odbywający przelot z Niemiec do Ameryki Południowej, onegdaj spowodu mgły i deszczów dryfował (zboczył z wytkniętej drogi) i lądował przymusowo na wschód od Recife (w Brazylji w stanie Pernambuco). Przy lądowaniu sterowiec zniszczył domek i parę drzew.

Przy lądowaniu przymusowem został uszkodzony ster. Po dokonaniu reperacji w 2 godziny po lądowaniu Zeppelin udał się w dalszą drogę. (PAT)

Rewizje w bankach
belgijskich

Policja od kilku dni przeprowadza liczne rewizje w zakładach bankowych belgijskich, jak również w lokalach dzienników finansowych. Jest to wynikiem dochodzenia w celu wykrycia sprawców dewaluacji franka belgijskiego, którzy przez wywóz kapitałów i złota na kilkanaście dni przed dymisją gabinetu Theunisa doprowadzili do spadku franka. (PAT)

Skazanie b. posła
komunistycznego

W Berlinie skazano na 2 lata 8 mies. ciężkiego więzienia b. posła komunistycznego do sejmu pruskiego Romana Ligendza z okręgu opolskiego. Ligendz pracował nielegalnie jako instruktor partji komunistycznej na Górnym Śląsku niemieckim. W ubiegłym roku wyjechał on do Duesseldorfu gdzie organizował nielegalnie rewolucyjne związk. zawodowe. (PAT)

Wyrok
w sprawie annopolskiej

Późnym wieczorem w piątek Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok, mocą którego 4-ch naszych towarzyszy z bnnopola zostało skazanych na 2 lata więzienia każdy.

De Valera ślepnie

„Daily Express" donosi z Dublina, że szef rządu irlandzkiego De Valera cierpi od dłuższego czasu na chorobę oczu, która grozi mu zupełną utratą wzroku. O ileby w najbliższym czasie stan jego zdrowia nie poprawił się, De Valera zamierza udać się do Stanów Zjednoczonych i poddać się operacji u jednego z najlepszych lekarzy oftalmistów. W ostatnim czasie w gabinecie De Valery oraz w gmachu parlamentu za jego fotelem ustawiono specjalne lampy dla ochrony wzroku. (ATE)

Dewaluacja
hiszpańskiej pesety

„Information" podaje z Barcelony, że Rząd hiszpański postanowił przeprowadzić dewaluację pesety. Krok ten ma na celu ożywienie stosunków gospodarczych pomiędzy Hiszpanją a innemi krajami. Wiadomość ta wywołała duże wrażenie w kołach gospodarczych. (ATE).

Wiadomości Sportowe

Sport Robotniczy

ŚWIĘTO SPORTU ROBOTNICZEGO. Warszawski Robotniczy Sportowy Komitet Okręgowy organizuje w dniach 25—26 maja, święto sportu robotniczego w Warszawie.

ROBOTNICZE IGRZYSKA SPORTOWE JAKO DEMONSTRACJA PRZECIW OLIMPJADZIE BERLIŃSKIEJ. Na odbytej ostatnio sesji egzekutywy Amerykańskiej Federacji Pracy zapadła decyzja zorganizowania w Cleveland robotniczych igrzysk sportowych, które odbędą się w tym samym czasie co berlińska Olimpjada. Igrzyska te mają odciągnąć uwagę społeczeństwa amerykańskiego od gier olimpijskich w Berlinie. Egzekutywa wyłoniła specjalny komitet dla zorganizowania robotniczych igrzysk sportowych w Buffalo.

Piłka nożna

BOISKA SPORTOWE ŚLĄSKA POKRYJĄ SIĘ DRZEWAMI I KRZEWAMI. Wojewódzki komitet WF. i PW. w Katowicach przydzielił poszczególnym organizacjom sportowym 10 tys sadzonek drzewnych i 1500 krzewów ozdobnych dla boisk sportowych, znajdujących się na terenie zagłębia węglowego i przemysłowego.

Boks

POLSKA PRZYJĘŁA PROPOZYCJE CZECHOSŁOWACJI. Polski Związek Bokserski postanowił przyjąć propozycję Czechosłowackiej Federacji Bokserskiej w sprawie rozegrania meczu o puhar środkowej Europy w Polsce zamiast w Czechosłowacji. Polski Związek ustalił termin meczu na dzień 11-go względnie 12-go maja r. b. zależnie od warunków atmosferycznych. Mecz ten mianowicie ma się odbyć nie w hali krytej, lecz na boisku stadjonu miejskiego. W skład reprezentacyjnej drużyny polskiej, jak nam komunikują z PZB. wejdą prawdopodobnie mistrzowie poszczególnych wag, z tem, że zamiast Wirskiego wystąpi prawdopodobnie Kozłowski, a w wadze półciężkiej Chmielewski, o ile zgodzi się walczyć w tej wadze.

MISTRZOSTW POLSKI W ROKU 1936 NIE BĘDZIE. W roku 1936 nie odbędą się bokserskie mistrzostwa Polski. Ze względu na przypadające w tym roku igrzyska olimpijskie — wszystkie prace naszych bokserów w tym wyłącznie kierunku będą prowadzone.

Tenis

ANGIELSCY TENISIŚCI W WARSZAWIE. Na otwarcie sezonu tenisowego Legja szykuje podczas świąt Wielkiej Nocy mecz z angielskim All England Clubem. Anglicy przyjeżdżają w składzie Avory, Peters, Reshwater, Tinkler. Nie są to tenisiści extra klasy europejskiej, tem niemniej gracze reprezentujący dobrą klasę tenisu angielskiego; klasę opartą na tradycjach dziesiątków lat i na wzorach Austinów i Perrych. Są to gracze, którzy mogliby posłużyć za doskonałych sparring partnerów dla naszych rakiet, szykujących się do rozprawy z południową Afryką.

Barw Legji bronić będą Tłoczyński, Hebda i Tarłowski. W ramach meczu rozegranych zostanie 6 gier pojedyńczych i jedna gra podwójna.

Gracze angielscy będą mieli dosyć czasu do zaaklimatyzowania się w Warszawie, gdyż przyjeżdżają do stolicy saomolotem już w dniu 17-go kwietnia r. b.

Narciarstwo

POPULARYZACJA NARCIARSTWA WŚRÓD MŁODZIEŻY. W ciągu ubiegającego sezonu zimowego przeprowadziło Tow. Krzewienia Narciarstwa akcję wypożyczania nart szkołom, drużynom harcerskim i organizacjom młodzieży.

Akcja ta objęła całą Polskę, a w sumie dała pokaźną cyfrę około 2500 narto-dni, przyczyniając się w dużym stopniu do popularyzacji narciarstwa i umożliwienia młodzieży uprawiania tego pięknego sportu.

Żeglarstwo

POLSCY ŻEGLARZE ZAPROSZENI DO SZWECJI. Oddział Morski Yacht-Klubu Polski został w r. b. zaproszony przez Królewski Yacht Klub Szwecji na zawody żeglarskie państw bałtyckich w Farösund, na wyspie Gottland, w dniach 3—6 lipca.

Podobne zaproszenie nadeszło również od Yacht Klubu w Tallinie na zlot yachtów państw wschodnio - bałtyckich w zatoce Ryskiej.

Zjazd w Farösund zbiega się z terminem regat morskich, organizowanych corocznie przez Yacht Klub gdyński, wobec czego postanowiono regaty na trasie Gdynia — Visby rozegrać w dniu 30 czerwca, poczem wyruszyć do Farösund.

Nawiązanie stosunków sportowo - żeglarskich z krajami o tak wspaniałej tradycji i kulturze żeglarskiej, winno przynieść naszemu młodemu żeglarstwu ogromne korzyści.

Sport w Rosji Sowieckiej

600.000 ZAWODNIKÓW NA STARCIE... W dniach od 18 b. m. do 6 czerwca rozegrane mają być we wszystkich większych miastach sowieckich popularne zawody w biegach naprzełaj. Według obliczeń sportowych władz sowieckich — w biegach tych weźmie udział ogółem około 600.000 zawodników.

Dystanse dla biegów tych zostały zestandaryzowane w nast. sposób: 2 klm. dla mężczyzn i 1 klm. dla kobiet.

Z dnia

POLSKA NA PIĄTEM MIEJSCU W KLASYFIKACJI MAKKABJADY. Igrzyska Makkabijskie w Palestynie zostały zakończone.

W klasyfikacji ogólnej państw Polska zajęła piąte miejsce, po: 1) Austrji, 2) Stanach Zjednoczonych, 3) Niemcach i 4) Palestynie.

Czerwona Chodzież niech żyje

Po zwycięskich strajkach — zwycięstwa wyborcze

(Kor. własna).

W trzech ostatnich miesiącach cztery „polskie" strajki i wszystkie wygrane, w 70 dniach pracy — 39 dni walki strajkowej, 39 dni i tyleż nocy w fabryce spędzonych, mają swoją wymowę, świadczą o świadomości i przygotowaniu organizacyjnem robotników, o harcie sił i ducha walczących.

Wszystkie postulaty wywalczone — oto bilans pracy i walki robotników fabryk fajansu i porcelany w Chodzieży.

Jednym z wywalczonych przez klasowy Związek chemiczny postulatów, było **żądanie** rozpisania wyborów do wydziałów robotniczych w obu fabrykach, Wybory zostały rozpisane.

„Porcelana" (536 robotników) wybierała 10 członków wydziału robotniczego i podwójną liczbę zastępców, fajansownia (405 rob.) — 9 członków wydziału i podwóójną liczbę zastępców.

W fabryce porcelany, z powodu zgłoszenia naszej tylko listy, wybory nie odbyły się i wszystkie mandaty — zgodnie z ustawą — przypadły liście Centr. Zw. Rob. Przem. Chemicznego.

Członkowie BeBe, „Strzelca" i Z.Z.Z., razem wziąwszy, nie zebrali 30 podpisów potrzebnych dla formalnego zgłoszenia listy.

W fabryce fajansu St. Mańczaka wybory odbyły się, zgłoszono 2 listy.

Do walki wyborczej stanął Centralny Związek klasowy Rob. Przem. Chem. (lista nr. 1) i lista nr. 2 — koła robotniczego B.B.W.R.

Lista socjalistycznego Związku zdobyła 374 głosów i wszystkie mandaty; na listę „sanacyjną" padło 31 głosów, w tem 18 głosów majstrów razem z podmistrzami. Wczoraj podaliśmy krótką wzmiankę o wyniku wyborów). (Na jeden mandat potrzeba było 38 głosów—przyp. Red.)

Wynik wyborów w obu fabrykach wywołał ogromny entuzjazm wśród robotników całego miasta — zato konsternację i przygnębienie w kołach Be-Be.

W dniu głosowania tysiączny tłum bezrobotnych, kobiet i dzieci, zgromadzony przed fabrykami, wznosił okrzyki na cześć zwycięstwa Związku Chemicznego, a po ogłoszeniu wyniku wyborów robotnicy padali sobie w objęcia, śpiewając "Czerwony Sztandar".

Wynik wyborów to bezapelacyjne zwycięstwo Związku Klasowego, jest pośrednio także odpowiedzią na szykany, teror i represje, stosowane do członków naszego ruchu.

Z tych wyborów może nareszcie p. starosta Siekierzyński wyciągnie dla siebie naukę i zaniecha metod, które w skutkach przynoszą rezultat akurat odwrotny od zamierzonego.

Robotnicy Chodzieży zdali egzamin i mogą być chlubą, dumą i przykładem dla proletarjatu w innych ośrodkach kraju.

Czerwona Chodzież niech żyje!

K. RUSINEK.

Strajk robotników budowlanych w Toruniu

Zawarta w ubiegłym roku taryfa płac dla zawodu budowlanego na miasto Toruń została przez Związek Pracodawców w dniu 1 marca wypowiedziana.

Pomimo starań ze strony Związku Robotnikówó o zawarcie nowej umowy zbiorowej, pracodawcy postanowili umowy zbiorowej nie zawierać lecz pozostawić każdemu pracodawcy wolną rękę do zawierania umów indywidualnych — i w myśl tego przedkładali robotnikom do podpisu umowy, według których robotnicy mieli się zgodzić na daleko idące obniżki zarobków.

Robotnicy odmówili podpisywania indywidualnych umów, wobec czego Związek Pracodawców zwołał konferencję na dzień 8 b. m., w celu zawarcia umowy zbiorowej.

Jednakże na konferencji tej pracodawcy zażądali: 1) obniżenia dotychczasowych zarobków o 15%, 2) wprowadzenia dwuch kategoryj płac dla murarzy i cieśli. Propozycje ze strony robotników, ażeby narazie utrzymać dotychczasową taryfę płacy w mocy i konferencję odroczyć, celem przygotowania konferencji zarobkowej dla całego Pomorza, odbiły się o twardy opór pracodawców, wobec czego rokowania zarobkowe zostały zerwane.

Po zakomunikowaniu robotnikom na ogólnem zebraniu o stanowisku pracodawców, robotnicy jednomyślnie uchwalili przystąpić do strajku od wtorku 9-go b. m.

W firmach, które podpisały dotychczasową taryfę płac, pracę podjęto.

Strajkiem kieruje Centralny Związek Rob. Przem. Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i pokr. zaw., Oddział w Toruniu.

Fabrykant ukarany

za złamanie umowy zbiorowej

Przemysłowiec w Łodzi Lucjan Szyfer niezgodnie z umową zbiorową obniżył płace robotnicze.

Wskutek tego robotnicy zaskarżyli go o samowolę.

Sąd okręgowy po rozpatrzeniu sprawy skazał Szyfera na 2 miesiące bezwzględnego aresztu oraz na 2.000 zł. grzywny, zaś kierownika tej fabryki Zeglina skazano za przekroczenia na 2 tygodnie aresztu i 500 zł. grzywny.

Szczakowa

Do korespondencji ze Szczakowej o zwycięskiem zakończeniu strajku w cementowni Szczakowa wkradł się przykry błąd drukarski.

Płace wynoszące ponad 4 zł. na dniówkę zostają obniżone o 2 proc., a nie o 25 proc., jak zostało błędnie wydrukowane.

Pełna tabela loterji

3-ci dzień ciągnienia III-ej klasy Loterji Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

100.000 zł. — 62487 134862 168759
50.000 zł. — 99463 173232
20.000 zł. — 45638 78293
10.000 zł. — 1023 64129 72386 76517 164414
5.000 zł. — 31644 100427 103197 177916
2.000 zł. — 5918 78733 80288 95201 122586 167759
1.000 zł. — 15310 7884 38850 42435 92400 124916 175515
500 zł. — 14890 18401 18037 21155 74268 75967 143550 163864 175362 184119
400 zł. — 5303 4366 29421 36038 37860 38222 58701 99122 124439 132553 143220 149479 151757 158107 160362 164509 169193 182949
300 zł. — 27838 49748 80693 90004 105279 100842 111483 125890 135552 141076 142984 144744 148192 161144 172009 180997
250 zł. — 1226 1488 5563 5084 6389 10673 11166 10997 16837 21159 26409 34217 31763 47436 53127 67638 72261 72726 75687 80544 87051 88610 86237 90546 107678 111541 115155 122379 123405 129160 131524 136571 147468 146769 154309 153839 164486 168700 177057

Wygrane po 50 zł.

356 809 1650 2080 305 468 511 786 3062 123 350 57 79 587 4722 50 5858 6311 85 713 14 71 819 945 7270 72 343 711 8191 537 97 929 9623 47 995 10077 548 757 11178 416 936 94 12110 563 644 705 13254 459 14221 79 509 987 92 15224 480 593 824 33 16197 470 97 518 658 721 17012 143 695 19437 43 699 787 824

20001 113 36 733 38 812 23 21139 391 636 933 22567 797 956 23721 25101 389 567 26539 790 27553 28305 420 29073 304 759

30399 501 631 31358 527 32094 170 574 33055 134 208 563 34002 59 513 55618 59 56002 38 199 379 468 37057 108 424 509 770 38346 433 789 841 39245 40171 449 41678 717 39 895 42193 468 594 783 814 43638 993 46300 983 47120 48082 196 554 873 49324 686 808

50210 682 987 51105 891 923 52560 663 53235 547 613 702 54285 904 55044 137 44 214 532 56236 456 964 58298 365 542 866 76 59146 299 470 544 817 18 60261 536 906 61187 401 62051 266 404 500 16 86 64178 847 64423 558 65431 514 35 66317 487 549 630 815 67006 215 22 513 43 743 971 68394 962 69141 400 33 563 891 70711 51 71178 491 72262 84 92 383 89 73728 74174 234 75313 656 958 76037 169 260 66 512 53 77219 612 956 78682 79785

80153 203 393 81446 546 82994 83108 722 883 84137 350 85008 126 359 653 729 70 86635 914 48 87158 370 453 728 837 88049 63 250 340 470 89127 214 68 91 591 784 90270 323 88 522 72 91294 461 92136 93056 787 903 94029 810 95082 588 647 754 66 869 96216 353 404 530 617 28 98 958 97120 837 98126 392 99190 665 704 9956.

100054 60 544 101008 418 99 671 791 102455 103314 531 770 935 104135 397 576 105038 301 8 500 1 773 106148 436 49 521 901 107221 305 480 576 108277 657 99 934 109019 88 295 364 555.

110093 340 439 111179 525 113398 416 558 779 81 114063 294 766 115134 320 434 587 941 116239 738 117051 143 263 365 118015 468 77 730 56 865 119090 416 79 981.

120148 364 121130 46 355 460 587 122587 948 86 123123 652 896 124017 747 125028 617 65 732 126387 127639 994 128686 129793 920.

131302 505 66 82 678 733 939 132411 786 133005 68 894 134245 375 135330 433 136125 137487 138151 292 400 690 990 139353 538.

140026 806 141151 234 322 588 924 142495 505 143217 667 777 945 144012 821 145194 616 810 88 967 146037 305 480 147185 417 596 651 918 63 148078 300 403 149145 244 563 904 150252 854 151187 327 761 70 876.

152054 359 96 656 902 153074 434 565 626 821 154123 409 687 969 155047 67 297 391 406 48 675 156480 683 157051 97 725 158028 391 962

160498 683 733 161703 162664 790 957 163021 152 165159 317 77 878 166110 326 464 68 790 95 167252 716 940 168219 999 169366 170536 69 930 171000 51 429 646 172083 699 795 915 66 173481 629 80 174203 53 385 420 951 175272 333 402 43 176239 421 817 903 177299 816 933 74 178377 553 179326 180110 405 660 821 922 181461 182250 61 63 183182 357 870 955 184397 965 80

Wygrane po 200 zł.

5 54 432 63 640 796 1015 807 2193 331 66 425 70 565 657 97 846 919 3102 95 562 835 959 4177 283 594 999 5317 37 412 739 6414 546 7107 494 890 8205 612 87 911 9155 250 351 10203 705 51 801 11545 945 51 13065 188 232 413 571 912 28 14189 15343 56 628 17550 792 940 18068 218 417 526 7447 888 972 19048 53 20499 530 68 943 21240 480 532 2228 474 680 23040 42 425 36 336 724 875 26456 27052 90 430 534 614 28916 51 29576 917 89 30544 894 31900 32072 538 675 702 21 33257 490 512 34464 35852 68 36299 479 723 68 37076 540 993 38530 58 900 39073 446 826 953 40054 153 63 421 903 41024 174 363 441 548 810 926 72 42054 115 43072 391 525 792 887 939 44502 20 36 45089 137 328 490 537 46028 261 383 47148 204 467 722 48219 433 611 30 60 825 49016 55 218 310 480 538

50306 7 56 51146 222 433 583 683 782 89 53198 280 355 9936 54433 859 61 982 55039 381 938 56028 41 99 136 281 418 98 896 57329 66 456 599 695 738 59073 359 460 661 877 60838 61479 520 38 62105 528 801 63145 303 491 610 820 954 64349 555 736 800 65225 780 97 869 66204 466 67312 16 409 755 930 68000 335 462 615 59 981 94 69577 796 9939 70284 541 786 829 913 71430 72139 854 73000 96 4099 54 520 74214 703 12 63 75213 696 944 76373 544 648 749 93 934 77015 193 95 577 695 934 78 78289 339 79160 270 335 693 80267 92 436 76 520 81142 692 711 981 82283 98 764 819 83273 357 602 84042 85210 702 95 86362 695 987 87155 237 62 462 691 88124 55 89176 618 90147 74 209 490 794 998 91370 506 630 46 82 92018 436 93055 94856 95036 84 514 737 77 889 96293 680 790 961 97643 710 98749 871 99288 323 552.

100056 609 876 101417 96 102114 226 875 950 103462 77 92 772 855 104438 751 868 105078 714 106005 619 777 918 33 107000 82 797 910 18 80 108271 322 509 723 26 109416 617.

110311 47 428 555 847 995 111334 591 797 820 34 112446 523 746 114288 829 939 49 115648 68 95 762 116198 251 353 117186 262 320 64 67 584 765 118048 83 684 119131 399 504 41 59 713 68 918.

120128 38 413 27 505 51 602 3 29 92 877 122214 28 303 641 123033 323 124682 125320 834 126179 84 660 787 127253 738 128157 864 968 129011 115 348.

130067 293 430 752 805 68 131400 781 132092 135 281 349 51 675 133201 540 922 134133 211 43 570 608 135293 336 586 602 37 93 731 136038 87 170 322 56 495 137174 270 82 560 606 717 99 801 138373 868 902 139312 75 772.

140115 357 457 656 60 141035 345 442 692 142026 245 463 820 143321 748 144165 260 74 72 145075 931 146387 991 147312 547 731 851 148054 149091 472 947 150815 151201 9 421.

152592 153090 283 639 843 974 154477 654 909 155119 988 156175 86 290 309 756 157215 21 708 158823 159063 109 243 415 94

160257 340 612 846 65 953 161711 162849 163146 648 73 94 758 164326 44 70 902 20 165524 33 661 892 998 166037 63 408 711 78 167558 93 933 168106 575 907 169157 358 708 17015 301 426 724 30 171355 544 651 804 172354 475 173529 818 949 174497 670 175430 742 176005 84 122 203 75 777 813 177013 56 152 222 342 664 841 46 900 178284 449 920 179384 639 746 823 929 180109 18 405 95 181025 52 279 565 627 757 871 937 41 182318 424 840 99 183031 516 81 628 45 184773 967 71

III ciągnienie

Wygrane po 50 zł.

339 1432 797 2156 816 5255 6102 668 834 7198 642 8797 9277 792 878 10338 11687 12277 754 13438 79 14111 15108 586 888 16335 853 17224 632 18079 147 900 19078 984.

23638 24450 877 25170 617 26450 741 57 925 27840 30693 31142 404 815 961 32022 148 443 35210 36283 37055 39373 413 684 990 40400 810 42559 834 43933 45267 841 46329 458 47557 775 48013 49225.

51408 52038 69 382 54710 846 57057 58039 640 989 59527 850 60009 61553 62263 398 712 63027 64897 65242 308 66767 77 67347 68563 88 69064 345 714 71294 311 72028 410 544 54490 813 75700 76356 77064 278 78097 79038 962 81590 82900 83744 84941 86832 998 87129 244 580 88778 954 89090 90210 723 93100 713 95451 96653 876 98033 269 860 924 99028 633.

10187 103527 106106 937 108454 825 109137 52 201 110737 111347 819 112902 113000 915 90

114659 764 115539 675 858 116056 118954 119358 120242 886 933 38 121269 971 122070 123389 779 124075 446 125224 816 126127 68 436 128963 129023 494

130157 817 132780 133195 134931 136465 767 854 137290 138096 139539 140956 142553 982

145950 146398 147407 148304 675 150421 81 728 151621 152760 155615 706 157285 465 160330 470 161013 484 763 162006 779 163638 165026 166278 595 613 829 46 962 167648 169828 78 937 170797 171575 172467 938 173324 921 174824 175057 176223 731 177011 783 181672 895 182008 55 313 36 183463 184263

Wygrane po 200 zł.

867 2061 4254 316 64 5125 6268 7077 947 8718 9038 10816 11415 51 12056 341 13882 900 14312 430 15127 466 16725 17438 896 19285 470 911.

21006 22418 23531 24233 515 27734 28090 723 957 31092 416 711 32509 33501 719 34215 502 35015 36208 391 592 37270 564 38795 40074 41088 267 588 42177 231 788 43036 44459 89 46563 931 47097 487 520 881 48002 49082 242 308 506 812.

50150 499 593 51366 52364 532 53043 436 55048 198 295 351 56074 57022 121 58296 637 827 3 59181 467 798 60631 61603 77 839 62170 63297 334 64802 65169 464 504 984 66193 67713 68774 824 69180 619 29 70053 178 414 967 72514 74607 75758 76060 293 520 777 388 959 77732 813 37 78216 79319 458 666 80286 415 514 81542 706 82373 555 623 765 975 83150 496 84650 85619 857 86946 87337 90 854 92233 520 93054 69 498 94109 792 95063 96924 97180 282 73 8831

101871 102022 30 103471 699 105053 621 45 106029 108634 109827 112457 113001 64 70 235 458 114165 116423 789 921 117350 692 118224 119355 698 120316 889 72 121037 122120 205 123989 124239 955 125744 126121 393 127004 490 128533 670 129896 130359 958 97 131082 132221 133552 640 134449 136582 835 137412 756 138656 732 941 139438 564 670 140271 141173 415 697 964 142013 681 143781 971 144511 92 890

145766 948 146383 147044 148111 794 859 149660 858 150586 600 151861 152514 762 153109 870 154160 375 155280 674 76 156634 754 157722 158645 160402 600 81 161128 279 162993 163718 928 164964 165755 166645 817 167825 168186 169065 170267 448 669 172209 949 173130 778 174625 17545 176351 457 81 178692 911 180689 843 47 181106 269 182363 183560

IV ciągnienie

Główne wygrane

20.000 zł. — 116491
10.000 zł. — 73035 174857
5.000 zł. — 81848
2.000 zł. — 52590 105515 179143
1.000 zł. — 21876 34861 41716 100456 118902 161196
500 zł. — 6323 11815 13509 24005 16740 72375 85515 87510 94008 159612
400 zł. — 17101 35798 44067 46441 65087 72507 97786 110948 110858 120687 134494 135062 175165 173006 179354 180745
300 zł. — 1980 9486 12832 29672 30150 35351 38884 39052 62325 62690 68932 63831 91736 94200 109746 117799 127303 124280 130823 151322 154713 175662 178725
250 zł. — 4113 4947 3649 10655 11857 13346 14369 15720 21579 31909 30774 36001 39443 50131 53517 58449 63672 64984 68695 77263 79228 76164 82766 85750 91590 94714 98224 107463 115107 117254 119136 128498 134689 144886 153782 157074 161454 169002 166966 172873 177494 180515 182898 184198

Wygrane po 50 zł.

1076 502 628 855 96 2593 3082 485 5068 6431 83 850 954 7321 500 720 8295 743 51 9115 230 10271 385 522 854 12272 427 889 979 13213 402 32 14930 15180 87 200 828 955 17057 124 59 327 18709 19224 405 851.

20641 21142 3334 37 22439 23103 24456 26665 746 913 27875 28360 777 29393 31860 32216 630 33461 603 34265 35731 36052 37616 38475.

40674 793 41874 42074 43173 236 779 44095 948 47030 188 702 48131 50119 258 440 569 689 51608 726 78 53166 938 54706 9.

55070 387 57134 59393 60383 62030 649 63672 814 65367 541 67082 108 17 68059 917 69047 736 62 83 70470 942 71073 72256 398 557 914 73877 936 7446 87 75531 619 77141 78167 700 9157 542 80098 81156 498 670 851 994 83757 76 84052 179 85487 86395 566 87270 882 88597 695 89096 117 592 90072 91100 796 24 92567 660 94442 95155 522 651 96158 337 919 97647 98044 99671 100577 101892 102918 103311 522 961 104255 105091 301 850 106161 235 888 983 107558 108199 217 109582 703.

110510 12 111184 887 112138 378 113964 114507 115169 116783 117717 873 118236 799 853 119327 451 120108 122198 399 515 803 60 123928 126067 688 802 127991 128768 955 129510 130184 458 788 131010 89 652 132828 957 133520 38 949 136607 139264 363 404 140805 141135 912 142384 893 143115 54 597 145059 561 62 659 68 928 46 146255 331 147597 718 842 148457 686 724 63 918 149425 665 333 150428 151211 937 152285 153228 154278 550 923 155796 156575 905 157572 796 814 914 158108 16 579 159010 797 988 160180 88 582 872 993 161431 787 162586 817 165264 603 166177 167050 118 168144 487 169117 424

170653 171068 206 38 172028 173326 809 174447 719 175142 423 176272 177975 178004 118 333 571 771 826 180392 95 181563 739 182152 249 460 863 183014

Wygrane po 200 zł.

379 864 2188 3375 435 4755 5651 6028 444 7216 89 648 87 8727 11808 12667 983 13881 14637 749 15252 487 17686 18284 381 613.

20227 342 958 21444 907 23517 25068 960 26308 977 27178 321 29892 31548 32484 33415 629 700 34160 256 35236 646 36105 37114 657 38131 233 323 39221 40204 562 692 41221 458 42[illegible]0 43356 44464 516 902 51 48359 49198 821 50423 529 736 51 246 417 579 52450.

55651 777 999 56452 86 589940 59494 545 60284 458 666 61711 584 62339 63021 559 958 64961 65083 442 932 66110 403 9 60 961 67234 68291 70257 437 71427 72713 835 73840 74054 208 792 75891 77037 123 46 78664 7790 79564 80130 264 765 81256 82031 83088 181 289 761 84044 87015 961 89069 338 600 90222 376 91564 935 92292 357 740 94349 57 466 805 95182 96203 799 97613 789 893 909 98882 9070 160 542 847 100004 783 101224 587 102243 367 103368 830 68 104293 335 429 515 44 105525 768 106439 660 751 107113 560 108365 522 958 109044 262 370

110206 112583 980 83 114932 115659 721 116005 28 391 562 71 747 118218 367 406 639 119133 120029 866 981 122283 335 123534 56 905 124960 126589 967 128176 129253 539 720 130060 131138 202 132069 144 210 461 133829 134349 590 614 95 135210 984 137103 530 78 792 825 138270 420 139787 140235 680 967 142000 474 144758 145188 267 697 890 146342 147412 148161 717 149030 706 150484 152820 153801 154387 424 155893 156126 80 157166 468 517 158104 159771 160104 844 161686 674 165342 166229 390 167311 780 169489 722

171505 877 172512 173647 174176 244 577 175396 176228 664 178136 709 99 180422 676 706 181172 361 183477 184180

Wiadomości ze Śląska

Uwaga Zarządy P. P. S.

W niedziele, dn. 14 kwietnia r. b., o godz. 10-ej w sali Rady Miejskiej (a nie u Kosza' jak to podano w okólnikach) w Katowicach odbędzie się

Konferencja Okręgowa Delegatów P. P. S.

na które wszystkie zarządy P.P.S. winne wydelegować swoich delegatów

Główny inspektor pracy p. Klott w Zagłębiu Dąbrowskiem

W związku z ostatniemi wydarzeniami w przemyśle Zagłębia Dąbrowskiego, a więc redukcjami robotników, urlopami turnusowem i ograniczeniami dni pracy, przybył do Zagłębia główny inspektor pracy, dyrektor departamentu w ministerjum opieki społecznej, p. Klott, w towarzystwie okręgowego inspektora pracy, inż Kowalika i odbył konferencję z przedstawicielami związków zawodowych i przemysłowcami.

Pierwszą konferencję odbył inspektor Klott z przedstawicielami związków zawodowych, którzy oświetlili obecną, tragiczną sytuację w przemyśle górniczym i hutniczym w Zagłębiu. W konferencji tej, oprócz inspektora głównego, p. Klotta, insp. okręgowego inż. Kowalika, insp. obwodowego inż. Wesołowskiego i insp. Rychłowskiego, wzięli udział ttow. Bielnik, Ruga (CZG), Angier (Związek robotników przemysłu metalowego).

Konferencję zagaił insp. Klott, poczem zabierali głos przedstawiciele związków zawodowych, składając odpowiednie oświadczenia. Przedewszystkiem przedstawiciele związków omówili sprawę stosowania urlopów turnusowych, stwierdzając, że sytuację obecną mogłoby poprawić wprowadzenie skróconego dnia pracy. Insp. Klott oświadczył, że kopalnie i fabryki stosować muszą najwyżej trzymiesięczne urlopy, aby robotnicy nie tracili prawa do płatnego urlopu i leczenia w ubezpieczalni społecznej. Wszyscy urlopowani robotnicy muszą być bezwzględnie z powrotem przyjmowani do pracy. W sprawie skróconego dnia pracy insp. Klott oświadczył, że, mimo, iż żądania robotników są słuszne, to jednak przeprowadzenie tych postulatów uzależnione jest od załatwienia tej sprawy w innych państwach uprzemysłowionych. O ile w Anglji, Francji i Niemczech wprowadzony zostanie skrócony dzień pracy, wówczas i w Polsce kwestja ta może być przeprowadzona.

Poruszona została również sprawa robót, przeprowadzonych przez Fundusz Pracy. Przedstawiciele związków zawodowych domagali się, aby przeprowadzono więcej robót na terenie Zagłębia, oraz podwyższono płace robotnikom, zatrudnionym na tych robotach. Insp. Klott przyrzekł interwenjować u odpowiednich władz o zwiększenie dotacyj z Funduszu Pracy.

Skolei poruszona była sprawa umów zbiorowych, rozjemstwa i przedstawicielstwa robotniczego. Według oświadczenia insp. Klotta, sprawa ta uregulowana zostanie specjalną ustawą. Sprawa wprowadzenia izb pracy zostaa już przez ministerjum przemysłu i handlu opracowana, obecnie nasuwają się pewne trudności w ustaleniu sposobu przeprowadzenia wyborów do izb pracy. Delegaci związków zawodowych żądali pozatem wprowadzenia t. zw. asystentów do inspektoratów pracy na terenie Zagłębia. Insp. Klott oświadczył, że na ten cel nie ma odpowiednich funduszów, lecz postara się, aby sprawę tę załatwić pomyślnie.

Następnie poruszona została sprawa dalszego losu kas brackich w Zagłębiu. Insp Klott poinformował przedstawicieli związków, że w niedługim czasie należy się spodziewać ostatecznego załatwienia tej kwestji.

Przedstawiciele związków zawodowych poruszyli jednocześnie sprawę t. zw. „dobrowolnych obniżek", stosowanych przez przemysłowców w Zagłębiu, sprawę prywatnych przedsiębiorstw na kopalniach i w fabrykach oraz nierespektowania przez przemysłowców umów zbiorowych. W szeregu zakładów przemysłowych w Zagłębiu przeprowadzono „dobrowolne obniżki". Przemysłowcy pod groźbą redukcji zmuszają poszczególnych robotników do wyrażenia zgody na obniżkę zarobków. Dyrekcje kopalń i fabryk redukują robotników, którzy następnie przyjmowani są do pracy przez przedsiębiorców, którzy nie stosują się do umowy zbiorowej. Sprawy te załatwione będą przez władze lokalne. Wobec przemysłowców, nierespektujących umów zbiorowych, inspektorat pracy stosować będzie sankcje karne.

Z przebiegu powyższej konferencji wynika, że Rząd jest przeciwnikiem skrócenia czasu pracy. Co na to prorządowy ZZZ?

Kronika Organizacyjna

ZEBRANIA INWALIDÓW.

Dnia 16 kwietnia r. b.

Chorzów: o godz. 2-iej w Domu Polskim — ref. tow. Krzywoń.

Murarz spadł z rusztowania

W czasie pracy przy budowie domu Pawła Śniegonia w Kleszczowie, spadł z rusztowania, z wysokości około 4 metrów, murarz Jan Tomecki, zamieszkały w Żorach.

Radjo

PONIEDZIAŁEK, 15 kwietnia r. b.

6.30 Audycja poranna. 12.05 Koncert Małej Orkiestry P. R. 12.45 Tradycyjne potrawy wielkanocne — pogadanka dla kobiet. 12.55 Dziennik południowy. 13.05 Beethoven Symfonja B-dur. Koncert popularny. 15.45 Koncert orkiestry kameralnej. 16.30 Robotnicy - literaci na Śląsku. 16.45 Kwartet smyczkowy Tow. Syrena Record. 17.00 Audycja dla dzieci młodszych „Poczytajmy sobie" — wygł. Henryk Ładosz. 18.00 Przegląd filmowy. 18.10 Krótki koncert Reprezentacyjnego Chóru. 18.30 Jak pracuje wieś śląska społecznie. 18.45 Koncert poświęcony utworom Karłowicza. 19.15 Czy siła wodna potrafi zastąpić nam węgiel kamienny? 19.35 Audycja żołnierska. 20.00 Koncert muzyki lekkiej. 20.45 Dziennik wieczorny. 21.00 W szóstą rocznicę śmierci Henryka Melcera — koncert. 22.15 Muzyka salonowa w wykonaniu małej orkiestry P. R.

Repertuar

TEATR POLSKI

Niedziela, dnia 14 kwietnia:

O godz. 11-ej: „Akademja Pol. Zw. Zachodniego".

O g. 15.30: „Każdy Człowiek" dla Zakł. Hohenlohe.

O g. 19-ej: „Każdy Człowiek" dla Huty Batory.

Wtorek, 16 kwietnia: „Każdy Człowiek" dla bezrobtnych o g. 19-ej.

Środa, 17 kwietnia: „Każdy Człowiek" o godz. 20-ej.

„WIELKA REWJA" W TEATRZE „RARYTAS".

W dniu 21 kwietnia 1935 r. zaczyna swoje gościnne występy Teatr „Wielkiej Rewji" pod kierownictwem znanego baletmistrza Jana Wojcieszko. Na czeie zespołu śpiewak Edward Bender, Stefan Laskowski, Z. Rakowiecki, M. Romanowska, doskonały balet, 8 pięknych Wojcieszko Girls.

Pracy niema, chleba niema, a tanie pomarańcze także djabli wzięli

Ile to było uciechy z tanich pomarańcz! Gdy pojawiły się pierwsze pomarańcze po 1,20 zł. za kilogram, byliśmy świadkami szturmowania składów owocowych. Rychło zabrakło towaru i publiczność czekała z utęsknieniem na nowe transporty z Gdyni. Wspaniałą konjunkturę na pomarańcze wyzyskiwali paskarze, a władze groziły więzieniem i grzywnami paskarzom — bez wielkiego rezultatu.

Powoli wraca jednak wszystko do tego, co było. Cena 1.20 zł. za kilogram utrzymała się tylko kilka dni, potem skoczyła na 1,30 zł., i powolutku zaczęła się piąć w górę. Dziś kosztuje już kilogram najtańszych pomarańcz 1.50 — 1.60 zł. i więcej za kilogram.

Na granicy śląsko-niemieckiej ożywił się znowu przemyt owocami południowemi. Przy obecnych cenach za pomarańcze w Polsce opłaci się szmugiel bezrobotnym, którzy mogą zarobić kilka groszy, a do stracenia mają tylko — życie. Prasa „sanacyjna" na czele z Krakowskim Blagierkiem trąbiła na wszystkie strony Polski o nowym sukcesie władz, które uprzystępniły szerokim masom konsumentów tanie owoce południowe. „Sukces" skończył się wielkiem fiaskiem, o czem jednak milczy uparcie prasa „sanacyjna". Czy została przekupiona przez handlarzy i importerów?

Gdzie szukać przyczyn załamania się akcji o potanienie owoców? Przedewszystkiem u czynników „miarodajnych", które nawet na tak nikłym odcinku nie potrafią pokazać swej „silnej ręki"!! Dalej u hurtowników i detalistów, którzy doszli do porozumienia i sabotują akcję potanienia owoców.

W ten sposób sprytni hurtownicy pomarańcz odnieśli zwycięstwo na całej linji, wyeliminowali bowiem z handlu tanie pomarańcze. Zachodzi pytanie, czy istotnie niema tanich pomarańczy w kraju. Oczywiście, że są — i w Gdyni leżą olbrzymie transporty tego taniego owocu, jednak hurtownicy nie chcą dopuścić go do handlu detalicznego ze względu na małe zyski przy tej cenie, i w ten sposób zmuszają publiczność do kupowania gorszych gatunków.

Jedna z agencyj podaje następującą wiadomość z Gdyni:

Ogromne ilości pomarańcz, zgromadzone w sezonie zimowym w Gdyni, zostały już w znacznej mierze zlikwidowane. W połowie marca w magazynach gdyńskich znajdowało się około 12 miljonów kg. pomarańcz z przewagą hiszpańskich. W ciągu ostatnich trzech tygodni niewielkie ilości wysłano w granicach udzielonych zezwoleń przywozu do kraju, znaczne ilości zaś sprzedano zagranicę, m. in. do Finlandji, Szwecji i Czechosłowacji. Tranzakcje z odbiorcami zagranicznymi połączone były z dotkliwemi stratami dla importerów. Obecnie znajdują się jeszcze w Gdyni zapasy pomarańcz, wynoszące około 3 miljonów kilogramów. Kupcy spodziewają się sprzedać te zapasy do kraju wobec oczekiwanego zwiększonego zapotrzebowania przed świętami Wielkiej Nocy. Widzimy tedy, że transporty tanich pomarańcz leżą w Gdyni, że nie chce ich się sprowadzać na rynek krajowy i eksportuje się je zagranicę nawet z dużemi stratami.

Akcja tedy jest dobrze zorganizowana i ma na celu wyeliminowanie z rynku krajowego tanich pomarańczy, które dostępne byłyby szerokim rzeszom. Czas byłby najwyższy, aby władze zajęły się ponownie tą sprawą i interwencją swą zmusiły hurtowników do rzucenia na rynek krajowy większych transportów taniego owocu.

Jeszcze sprawa cen prądu elektrycznego w Katowicach

W Śląskich Zakładach Elektrycznych odbyła się konferencja prasowa w sprawie cen za prąd elektryczny. Sprawa ta w ostatnich tygodniach była żywo dyskutowana na łamach prasy śląskiej, oraz na terenie rady miejskiej m. Katowic. Obszerny referat o zagadnieniu cen wygłosił prof. Dyboski, naczelny dyrektor Śl. Zakł. Elektrycznych. Pan prof. Dyboski zaznaczył, że koszta inwestycyjne Elektrowni wynoszą około 600 zł. na jedną kilowat godzinę. Oprocentowanie kapitału zakładowego wynosi 6 proc. rocznie, 4 proc. kapitału zakładowego wynoszą rocznie odpisy, zaś 2 proc. w stosunku do tego kapitału przeznacza się na reparacje. Używalność maszyn obliczona jest na 25 lat. Pan prof. Dyboski oświadczył dalej, że wielką różnicę pomiędzy ceną produkcji prądu a ceną sprzedażną tłómaczyć należy niemożliwością zmagazynowania prądu. Wielkie trudności nastręcza również sprawa ustalenia takiej taryfy, któraby zadowoliła wszystkich konsumentów. Śląskie Zakłady Elektryczne stosują w praktyce kilka taryf, zależnie od kategorji odbiorcy. Naogół oblicza się średnią przeciętną, przyczem duże znaczenie posiadają t. zw. godziny używalności. Ogólna produkcja Śl. Zakł. Elektrycznych wynosi 200 milj. kilowat godzin rocznie.

Inż. Przybyłowski podał następujące szczegóły podziału prądu: Podział odbiorców przedstawia się następująco: Przemysł wielki 143.036.759 kilowat godzin, drobni odbiorcy światła 15.170.567 kilowat godzin, miasto 7.982.529 Kw. g., tramwaje 6.765.417 Kw. g. P. K. O. 2.384.035 Kw. g., oświetlenie ulic 1.339.019 Kw. g., drobni odbiorcy siły 1.131.832 Kw. g. Całkowity zbyt energji wynosi 183.149.326 Kw. g. Wielkie Katowice mają 18.600 odbiorców na 123.000 mieszkańców. Pozatem pobierają prąd 43 gminy z 27.584 odbiorcami na 376.000 mieszkańców. W stosunku do roku 1928 spadła obecnie ilość sprzedanej energji świetlnej i napędowej o 60 proc. Obecnie wyzyskanie Elektrowni w Chorzowie wynosi zaledwie 29 proc. możliwości produkcyjnych. Elektryfikacja G. Śląska, szczególnie powiatów rolniczych, postępuje w dalszym ciągu.

Niewątpliwie odbiorcy prądu w Katowicach zainteresowani są przedewszystkiem zagadnieniem obniżki cen prądu. W sprawie tej zabierzemy jeszcze głos.

Demonstracje bezrobotnych

Przed kilku dniami w miastach Zagłębia,: Sosnowcu, Będzinie, Dąbrowie i Czeladzi nastąpiły demonstracje bezrobotnych, którzy krzyczeli: „pracy i chleba nam dajcie".

Ludziom tym nie można się dziwić, że domagają się pracy i chleba. Przeżywają oni najstraszniejszą tragedję, to też społeczeństwo winno pośpieszyć im z pomocą.

Sytuacja tych ludzi jest wprost beznadziejna, bo niedawno jeszcze zarówno prasa, jak przedstawiciele miast, obiecywali im pracę na wiosnę; obecnie wiosna przyszła, a pracy niema. Miano regulować Przemszę, budować ulice. Nieszczęśliwi ci łudzili się nadzieją, obecnie jednak okazuje się, że nadal będą zmuszeni cierpieć głód.

Fundusz Pracy przysłał miastu Sosnowiec odpowiedź, żeby nie liczyć w obecnym sezonie na kredyty, ponieważ brak jest pieniędzy. Co mają robić masy bezrobotnych, którym się chce jeść?

Przymusowa dobroczynność

Sanacyjna „Polska Zachodnia" pochwaliła Magistrat m. Katowic z powodu rzekomego zakupienia w Jastrzębiu Zdroju domu, celem urządzenia sanatorjum dla dzieci chorych na gruźlicę. W rzeczywistości nie chodziło Magistratowi wcale o ratowanie chorych dzieci, ale uratowanie Miejskiej Kasy Oszczędności, która na ten dom w Jastrzębiu dała bardzo wysoką pożyczkę, której nie mogła otrzymać spowrotem. Na poczet pożyczki zajęła M. K. O. dom, który jednak obecnie stracił połowę swej wartości. Jest to już drugi dom kupiony przez Magistrat m. Katowic w Jastrzębiu w taki sposób. Magistrat poprostu pomaga M. K. O. obniżyć swe straty z ub. lat „Polska Zachodnia" nazywa to szumnie „dobroczynnością".

Czy to będzie taka sama „dobroczynność" jak w Gorzycach, gdzie różni dygnitarze magistraccy usłali sobie wygodne gniazdko?

Z tej „dobroczynnej" akcji Magistratu ucieszy się najwięcej właściciel Jastrzębia Zdroju, p. Witczak, serdeczny przyjaciel Dr. Kocura.

Napad bandycki

Wczoraj na szosie Szopienice — Mysłowice dokonało dwuch osobników, uzbrojonych w rewolwery, napadu rabunkowego na Ryszarda Zawiszę z Mysłowic.

Ponieważ napadnięty wołał o pomoc, napastnicy skoczyli do samochodu i uciekli.

Ci sami osobnicy próbowali drugiego napadu rabunkowego na ul. Krakowskiej w Katowicach, lecz bez skutku.

W czasie pościgu ujęto niejakiego Józefa Engla i Emila Richtera, jako sprawców.

Przychodnia przeciwgruźlicza i przeciwweneryczna

Mieszcząca się dotychczas w Domu Czerwonego Krzyża przy ul. Andrzeja w Katowicach przychodnia przeciwgruźlicza i przeciwweneryczna, zostanie w najbliższych dniach przeniesiona do nowych ubikacyj w budynku miejskim przy ul. Dąbrowskiego, po odpowiedniem przysposobieniu na ten cel.

Przychodnię tę obejmuje i finansuje Miejski Ośrodek Zdrowia.

Robotnicy popierajcie swoje pismo codzienne

Wiadomości różne

UJĘCIE PRZEMYTNIKÓW.

W ostatnich dniach dał się zauważyć wzmożony ruch przemytniczy z Niemiec do Polski, co stoi w związku ze zwiększeniem się zapotrzebowania na różne artykuły na zbliżające się święta.

Śląska Straż Graniczna w ciągu ostatnich dwóch dni ujęła kilku przemytników. M. in. w ręce Straży Granicznej wpadł Jakób Wajcman, zamieszkały w Sosnowcu przy ul. Wspólnej 16. Funkcjonarjusz Straży przytrzymał Wejcmana w chwili, gdy ten ostatni zamiarzał wsiąść w Katowicach do pociągu, idącego w stronę Zagłębia Dąbrowskiego. Znaleziono przy nim 5 kg. sacharyny, a przeprowadzona następnie rewizja w jego mieszkaniu ujawniła 90 zapalniczek, pochodzących z przemytu. Ostatnio przytrzymano w Nowej Wsi mieszkankę Bielszowic, Augustynę Żółtą, która posiadała przy sobie 7 kg. sacharyny.

Przeciw winnym przemycania, względnie rozpowszechniania przemyconych towarów, wdrożono dochodzenia karne.

ZAJŚCIE PRZY KOPALNI „MYSŁOWIECKIEJ".

Stróż kolejowy zauważył na torach kolejowych w pobliżu szybu „Franka" przy kop. „Mysłowieckiej" w Mysłowicach, kilku mężczyzn, dopuszczających się kradzieży kolejowej. Mężczyźni ci, wezwani przez stróża kilkakrotnie do opuszczenia toru i zaniechania kradzieży, nie reagowali, lecz zamierzali rzucić się na niego, skutkiem czego stróż w obronie mienia państwowego, wystrzelił z floweru i postrzelił w szyję 29-letniego Kowalskiego Karola z Zagórza, pow. Będzin, który wskutek przestrzelenia głównej arterji, zmarł na miejscu. Wspólnicy jego, Watoła Władysław, Gałyga Józef i Henike Kazimierz, wszyscy z Mysłowic, zbiegli. Zwłoki zastrzelonego Kowalskiego przewieziono do kostnicy szpitala miejskiego w Katowicach.

KRADZIEŻ SKLEPOWA.

Po przebiciu sufitu w piwnicy, weszli nieznani sprawcy do składu kolonjalnego Kołtona Jana w Katowicach przy ul. Krakowskiej 25, skąd skradli większą ilość towarów kolonjalnych i wódki monopolowej, łącznej wartości 700 zł. Sprawcy skradziony towar włożyli do dwu worków, następnie opuścili skład i uciekali ul. Czecha. Ucieczkę złodziei zauważył jednak funkcj. policji z miejscowego komisarjatu, który w pościgu za uciekającym wystrzelił trzykrotnie z rewolweru. Strzały chybiły. Sprawcy, uciekając, porzucili worki z towarem i zbiegli w kierunku ogrodów miejskich.

Odpowiedzialny redaktor: Stanisław Niemyski.

Drukarnia Sp. Nakł. - Wydawniczej „Robotnik", Warszawa, Warecka 7.